

ek

us ágensei mind eré
ellenük. Intézked

kéri a kormányt,
ggal való gazdasá-
étele ügyében for-

szakértők? Zsidók?
ekel milyen nemze-
nek a dolgukhoz.
k csak zsidók!
szakértő vagyok,
legyek.

szakértő.
lésén a következő
k meg:

gak egyszerűsítése
üzemek törvényé-
módosítása, a bi-
törvény egyes sza-
a, a közoktatás-
10 milliós kölcsön
azó. Arad város
cessziójának meg-
Lupusul (Erdély)
lő kielégítésére vo-
slatokat.

ulus július 2. A sze-
szavazta a felha-
amelyhez azonban
szti illesztették be:
törvény folytán
ek, véglegesítések
lyek törvénytele-
27 január óta, me-
zkedések alapján
ek ellenében álla-
statumaival és
ervezési törvényei
kezelési alkalma-
s, ha a kinevezés
vagy ratifikációs
A megsemmisítést
aja megállapítani,
si tisztviselőknél
gy primár dön-

arasztpárt
rmányt, mert
hanem
véd

kozata a piatra.
resszuson

us 2. Tegnap tar-
ati parasztpárti
gresszusát, ame-
Mirtó, mint a
Cotachescu, Ca-
tb.

eanu és Lupes-
fel, aki többek
mondotta:

ppal a kormány-
olna. Megfelel
ogattuk. Miért?
tot védünk, ha-
ket nem érdekel
ki következik.

kezett ellentétek
hogyan helytelenek
körtak által ter-
teggatégorikusabb
eknek a híreszte-
násának ülésén,
soha sem fog a
pályázn, miután
ségét, akinek tel-
mint pártelnök-
szterelnöknek.
mondotta a Mir-
gondotok: egysé-
k van Mihailache

és Lupton El.
Baron L. Pop 11.
77.

at

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713-929.
Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
16. Telefon: 3-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 500, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6
félévre 12, egészévre 20 dollár. H.
detések díjazásáért Az „
KELET” az erdélyi és bán-
sáidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

BUDAPEST

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bormentelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kérlek
megőrnését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Mar-
tina Ernő. Felelős szerkesztő János
Ferenc. Bukaresti szerkesztő MÁ-
tyás Ernő, Str. Matei Mila 2.
Csütörtök, 1934 július 5.
5694. ÉV XVII. ÉVF.
TAMUSZ 21. 147. SZÁM.

„A német események az egész világ számára adott lecke” — írja a Times

Németországban már katonai diktatura van uralmon

**Hitler személyileg is a hadseregtől függ. Vég-
érvényesen szabadságolták a rohamosztagosokat.
Papen lemondott, egyes verziók szerint újra le-
tartóztatták. Kilencvenre emelkedett a kivégzettek
száma**

Barthou: Hitler napjai meg vannak számlálva

Berlin, jul. 4. A borzalmas vérengzé-
sek után, melyek az egész világot utá-
lattal töltötték el, Hitler miniszterta-
nácsra hívta össze büntársait, amelyen
az összeesküvés likvidálásáról szá-
molt be. Közismert romlottságát és go-
noszságát is megszegyenítő módon a-
hangoztatta a minisztertanács ülésén,
hogy szükséges volt villámgyorsan fel-
lépnie, mert ezzel sokkal nagyobb vér-
öntásoknak vette elejét.

Hitler szavaira Von Blomberg had-
ügyminiszter válaszolt, aki azt hangoz-
tatta, hogy az erélyes fellépéssel siker-
ült a polgárháború veszélyét elhárí-
tani.

A minisztertanács egyszakaszos tör-
vényt fogadott el, az állami szükségvé-
dekezés törvényét, amely jóváhagyás-
sal látja el az összeesküvés likvidálása
során tett intézkedéseket.

Gürtler birodalmi igazságügyminisz-
ter szavai után Hitler kancellár egy
rendeletet terjesztett a miniszterta-
nács elé, amelyben a birodalmi kor-
mány részéről is leszögezi

hogy az összeesküvés likvidálása
véget ért. A rendelet nyilvánosság-
ra hozása után az, aki tovább is
folytatná az összeesküvés elleni
megtörtő tevékenységet, erőszakos-
kodásáért bíróság elé kerül.

Nyilvánvaló, hogy ez a rendelet
Fritsch tábornok vezérkari főnök fe-
nyegetéseinek és a külföld általános
felháborodásának következményeké-
ppen jött létre.

Politikai körök szerint Blomberg tá-
bornoknak a tegnapi minisztertanács
Hitlerhez intézett szavai, amelyeknek
valódi tartalmát a hivatalos német tá-
virati iroda nem közli, nyilvánvalóvá
teszi, hogy

Németországban e pillanatban már
katonai diktatura van uralmon.

Hitler személyében kizárólag csak a
hadseregtől függ úgy, mint valaha a
demokrata kormányok. Ezt bizonyítja
a minisztertanács ama határozatai,
mely szerint a rohamesapatok kerületi
vezérkari főnökei többé nem lesznek a
kormány tagjai. Kimondotta továbbá
a minisztertanács

hogy július hónapra végérvénye-
sen szabadságolták a rohamoszt-
gosokat.

Egyenruhát mátló kezdve a hónap vé-
géig csak a vezérkar tagjai, a kiképző
főnökök és a kiképzési csoportok visel-
hetnek.

Papent újra letartóztat-
ták?

Teljesen tisztázatlanak látszik Pa-
pen és társainak helyzete az összekü-
vés utáni periódusban. Ebben a vonat-

kozásban esupán azt lehet megállapi-
tani, hogy

von Papen alkancellár minden
meghívás ellenére sem vett részt
tegnap a minisztertanácsban és még
a minisztertanács megdőzőleg
beadta lemondását.

Legújabb prágai jelentések arról szá-
molnak be, hogy Papent Schwing-
Krossig pénzügyminisztert, Seldtet, az
acélsisakosok vezérét, Treviranus volt
földművelésügyi minisztert és Ham-
merstein tábornok volt vezérkari főn-
köt tegnap este újból letartóztatták. Ez
a hír azonban még megerősítésre szö-
rül.

Általában a Papen helyzetéről szóló
tudósítások nemesak ellentmondóak,
hanem megbízhatatlanok is. Ugyanez
áll az egész német belső helyzetre. Bár
hivatalos közlemények cáfolják az ost-
romállapot kihirdetését és azt, hogy
katonai őrzőerők ostromolják az ue-
cán,

Hitler kihallgatása Hindenburgnál

A tegnapi minisztertanács lezajlása
után Hitler kancellár egyenesen Neu-
deckbe utazott, ahol kihallgatáson je-
lent meg Hindenburg elnöknel. Hitler
ismertette a lázadás elfojtására hozott
intézkedéseket, majd az alkotmány-
módosítás kérdését vetette fel, amelyre
Hitler sürgősen szeretné keresztülvin-
ni. Ez a kancellári hatalom újabb ki-
szélesítését szolgálja.

Zürichi jelentés szerint a tegnapi
minisztertanács után a nemzetközi
tőzsdéken nyugodtan itéltek meg a né-
met eseményeket. Az a vélemény alakult
ki, hogy a legközelebbi napokban nem
várhatók újabb puccskísérletek. Egy-
előre nem igazolódott be az az aggod-
alom sem, hogy német valuta katasztró-
fa következék be.

A bajorországi osztrák lé-
gő vezére cáfolja a né-
metországi osztrák náci-
lefedgyvezetését

Tegnap Frauenfeld, a németországi
osztrák náci vezére a délnémet rádió
ban előadást tartott, amelyben a bécsi
Reichspost, osztrák kormánylap tulzá-
sait vette bonckés alá a németországi
összeküvés likvidálásával kapcsolat-
ban. Előadásában cáfolta a lap azon ál-
lítását hogy a lázadó osztrák nemzeti
szocialista légiót Bajorországban le-
fedgyvezették volna. Annál gyöngébb
érvekkel próbálta megcáfolni azt a
megfellebbezhetetlen tényt, hogy
a németországi nemzeti szocialista
párt az összeküvéssel megsemmi-
sültnék tekinthető.

a kerülő utakon Németországból ér-
kező hírek mégis zavarosak.

Ezt igazolja az a körülmény is, hogy
a kivégzettek névsorát még máig sem
közölték, esupán von Killingen szász-
országi rohamesapatfőnök kivégzésé-
nek híret cáfolják.

Genfben a kivégzésekkel kapcsolat-
ban úgy tudják, hogy a németországi
összeskűvés még életbenlévő vádlottai
felett itélkező vészbiroság Berlin köze-
lében összeült, hogy az ítéleteket fel-
lebbezésre való lehetőség nélkül hozza
meg.

A bécsi lapok információi szerint
a Németországban kivégzettek szá-
ma már eddig is 90-re emelkedett, a
letartóztatottak száma pedig meg-
haladja a háromezretet.

Utóbbiak között van Bredow von Mil-
ther tábornok, a trónörökös környezeté-
ből és Hammerstein tábornok vezérka-
ri főnök is.

Cáfolja, hogy az állami szervek álli-
tották volna helyre a rendet a pártban.
A rendesinálás munkáját — Frauen-
feld vakmerő és hazug állítása sze-
rint — a védőosztások végezték és
csak egy-két helyen vették igénybe a
hadsereget.

Frauenfeld átlátszó és könnyen cá-
folható demontijénél sokkal jelentő-
sebb az a Párizsból érkező híradás,
mely szerint — főleg a diplomáciai kö-
rök megítélése ez — Ausztriában a
hadseregben újra erőteljesebbé vált a
nemzeti szocialista agitáció, amely
ellen a Dollfuss kormány eddigi ellen-
intézkedései hatástalanoknak bizonyul-
tak. Eppen ezért Dollfuss mindent el-
fog követni arra,

hogy a februári lázadás leveretésé-
vel töle teljesen elpártolt szocia-
lista munkásságot fegyvertársának
nyerje meg újra a horogkereszt el-
leni küzdelem hatékonyabbá tétele
érdekében.

Egyébként a Wiener Neuste Nach-
richten igen jól értesült körökben szer-
zett tájékozódása alapján a következő-
ket írja a németországi eseményekről:
Röhm az egész védelmi berendezést,
tehát a birodalmi védőrséget, a hadi-
tengerészetet és a rohamesapatokat sa-
ját parancsnoksága alá akarta juttat-
ni. Ez a terve megbukott a mintegy
két hét előtt tartott államtanácsban. Ez
szemben Blomberg tábornok teljes
mértékben érvényesíteni tudta akara-
(Folytatás a 8-ik oldalon).

VILÁG TÖREK

A zsarnokok sorsa

Aki a diktaturák sorsát ismeri, azt nem
lephették meg a németországi esemé-
nyek. Legfeljebb a végzetesen gyors
zuhanás az összeomlás felé volt meg-
lepő a világ közvéleménye számára.
Hitler egyelőre „ura a helyzetnek”,
saját kezével gyilkolja le leghűsege-
sebb munkatársait és intenzi a minisz-
terelnökségen a német birodalom „fo-
lyó” ügyeit. Kétségtelen azonban, hogy
úttört már a nemzeti szocialista dikta-
tura utolsó órája. Mindenesetre egye-
dül álló jelenség az, hogy Hitler sa-
ját pártját rombolja szét és saját gesz-
tusával aknázza alá diktaturáját.
Hogy tudatosan, vagy öntudatlanul
csinálja-e ezt, erre nehéz volna vála-
szolni. Valószínűleg öntudatlanul, mert
Hitler állítólagos zsenialitása a való-
ságban sohasem létezett: az ausztriai
mázoló mindig is eszköz volt mások ke-
zében és a jelek szerint most sem
egyéb.

A németországi események megérte-
séhez tudni kell: hogyan jutottak hata-
lomra a náciok. Tudni kell például,
hogy Hitler nem forradalom útján sze-
rezte meg a hatalmat, mint ahogyan azt
egy ügyes propaganda útján igyekezett
a világgal elhitetni. Nem mindenki fe-
lejtette meg el, hogy Hitlert udvari
intrika juttatta a kormányruhdhoz,
amelynek főszereplői voltak von Pa-
pen, mint a junkerek és a nagyipar
„Herrenklub”-jának exponense és Os-
kar von Hindenburg, az elnök fia, aki
már hosszú idő óta gyakorolja tényle-
gesen az előjogokat, melyek névleg
apját illetik meg. A Hindenburg esá-
lád ősi birtokának meglehetősen sötét
ügye és a családjának a junkerekkel
való kapcsolatai juttatták annakidején
uralomra Brüning kancellárt. Amikor
azután Brüning az elnök fiának birto-
kát nem volt hajlandó gyarapítani, el-
lenben földet ígért a földnélküli pa-
rasztnak a junkerek adósságokkal
terhelt birtokaiból. Brüning át kellett
hogy adja helyét Papennek a kancellári
székben.

Papen igen jó lovas, de rossz politi-
kus. Hajbakap Schleicher tábornokkal,
aki mögött a Reichswehr áll, összevész-
a náciokkal, akiknek támogatását kez-
detben élvezte. Izólván marad és át
kell, hogy adja helyét Schleicher tábor-
noknak, aki viszont Oskar von Hin-
denburggal rugja össze a patkót.

A kulisszák mögött azt sutogják,
hogy Schleicher államesinyen készül s
le akarja tartóztatni a Hindenburg-Pa-
pen-Hitler triaszt. A tábornokok éppen
ezért eltávolítják az uralomról és a mi-
niszterelnökség felé vezető út eképpen
nyílik meg Hitler számára, akinek
kormányában Hugenberg lett a min-
denható miniszter. Mindenható — de
azok az intrikusok elképzelésében,
akik 1933 január 31-én azt hitték, hogy
megfelelően bebiztosították magukat,
midőn Hitler első kormányá nyole
nemzetipárti és mindössze három náci
miniszterrel alakult meg. Am alig,
hogy Hitler megkaparintja az urai-
mat, a náci zsarnoki kezdi Oskar von
Hindenburgot, az ősi birtok sötét ügyé-
vel és megígéri a birtok megmentését,
sőt kikerekítését is arra az esetre, ha
engedelmeskedni fog. Ezután nem volt
nehéz Hugenberget kitenni a kormány-
ból. Papennek pedig a farkasokkal kel-
lett orditania és alávetni magát a ná-
cioknak, hogy megmaradhasson Hitler
kormányában. Schleicher félretolása és
az elnök fiának megfélemlítése után
Hitlernek már csak egy teendője ma-

radt: Hammerstein tábornoknak, Schleicher bizalmasának a Reichswehr éléről való eltávolítását követelni. Ez történt de facto Németországban. Az állítólagos forradalom nem volt egyéb, mint udvari intrikák sorozata.

Természetes dolog, hogy sem Schleicher, sem Oskar von Hindenburg, sem pedig Papan nem felejtették el azt, hogy kijátszták őket. Lesték az alkalmat, midőn visszafizethetik ezt a nácioknak. Az alkalom nem késett sokáig. Adva volt mindenekelőtt is a gazdasági válság, amelyet csak elmélyített a hitleristák zabolátlan pénzügyi és gazdasági politikája. Ezenfelül a náci mozgalom vezetési között féktelen rivalizálás folyt és állandó intrikálás, amelynek következtében napirenden voltak az összetűzések. Alig tizenhat hónapos a náciuralom és az alvezérek közötti féltékenykedés olyan stádiumba jutott, midőn a nyílt botrány és a véres események kiborbanását nem lehetett már megakadályozni.

Junius 17-én a Velencéből visszatérő Hitler Geraban a megyei náci vezetők előtt beszédet tart, amelyben igyekszik a Duceval való találkozójának gyenge eredményeit leplezni. Beszédében a Führer többek között a következőket mondja:

„Eppen elég dolgom van a saját házukban és azt hiszem, hogy a többi népeknek is van mit seperniük házuk előtt. Ha a többi államférfiak saját népiük belső életének szentelnék csak egy részét annak a figyelemnek, amellyel a külföldi eseményeket kísérik, bizonyára jobb volna a helyzet a világon. Mindenesetre meg kell szabadulnunk az emberiségnek attól a régi hibájától, hogy meglátjuk a szalkát a szomszéd szemében s a magunkéban a gerendát sem.”

Amíg Hitler eképpen igyekezett eltéríteni a németek figyelmét a velencei találkozóról, Papan ugyanazon a napon mondotta el híres marburgi beszédét, amelyben élesen ostromozta a náci-rendszert és annak módszereit. Ez a beszéd, mint ismeretes, nem jutott el a német néphez. Göbbels propagandafőnök megtiltotta terjesztését. De Göbbelsnek, aki eképpen Papan ellenesége let, ugyancsak van egy féltetes ellenfele: Göring ur, Poroszország miniszterelnöke. Amíg Hitler Geraban beszélt és Papan Marburgban, Göring ugyancsak beszédet tartott Potsdamban, ahová a vezér tudta nélkül összehívta a porosz államtanácsot. Beszédében támadta a Göbbels által a náci-rendszer kritikáival ellen rendezett hajszát és ő maga is rámutatott a rendszer bizonyos hibáira. A platformot, amelyen a kormány áll, — mondotta Göring — bizalomnak nevezik. Ha ez a bizalom megrendül, mindennek vége. Kijelentette végül, hogy Hitler mindenképpen számíthat rá és hogy ő eltesz mindenkit lábálól, aki a Führer akarata ellenére egy második forradalmat akarna csinálni.

Göring tehát már június 17-én előrelátta a 30-án bekövetkezett megmozdulás vérfelajlását. Ugyanakkor azonban kitűdött, hogy Hindenburg marsall és fia ismerték és helyeselték Papan beszédét; hogy haragudznak a beszéd közlésének megakadályozásáért és hogy semmiesetre sem fogják megengedni a beszédből kifolyólag Papannek a kormányból való eltávolítását. Hitler igyekezett tehát a kecske jóllakását a káposzta megmaradásával összeegyeztetni. Megtartotta kormányában Papan-t, hogy kielégítse a Hindenburg családot és igazolta Göbbelst, midőn nem engedte a beszéd közzétételét. Az intrikákat azonban nem tudta megállítani, annál is kevésbé, minthogy maga is szötte őket.

Röhm kapitány megmozdulásának megértéséhez ismerni kell a náci katonai szervezeteit, amely két különálló csoportból tevődik össze: SA (Sturm-Abteilung), vagyis a rohamesapatok és az SS (Schutz Staffe) védő staféta, a protekciócsoporthoz. Az SA a hitlerista hadsereg tömegeit foglalja magában. Az SS egy a Führer körül szolgáló „elit” gárda. Az SA fölött Röhm volt az ur, az SS a Hitleré. Az SA volt a proletáriátus, az SS a nemesség. Am az SA parancsnoka, Röhm kapitány olyan személyiség volt, akivel Hitlernek számolni kellett. Ő szervezte meg a miliciát, amely gerince és élcsapata volt a hatalomra törő nemzeti

SELECT MOZGÓ

MARLENE DIETRICH legszebb filmje: **ÉNEKEK ÉNEKE**

készült: **SUDERMANN** világhírű regénye nyomán

Rendezte: **ROUBEN MAMOULIAN** Monopel **PARAMOUNTFILM**

Nyári helyérek Lei 20.

szocialista pártnak. Katonai kalandor típus: az egyesített Reichswehr és SA parancsnoka szeretett volna lenni, ki tudja, talán napoleonj álmái is voltak. Junius 6-án a berlini SA csapatok előtt Göringhez intézte szavait, a következőket mondta:

„Aki azt hiszi, hogy az SA misziója befejeződött, annak rezignáltan kell megállapítani, hogy léteznünk és léteznünk is fogunk.”

Hitler tudta, hogy ő mindenre képes. A kapitány nem vághatta zsebre azt, hogy csapatát szabadságra küldik és fel akarják oszlatni. Ő képviselte egyébként a náci párt szociális-forradalmi szárnyát.

szemben Göringgel, a junkerek, a nagyiparosok és a Hohenzollernek szövetségeseivel. A szombati drámának mélyebb okai is voltak tehát. Ehhez járult még az is, hogy az SA havonta százezer márkába kerül az államnak, amit a német birodalom zilált pénzügyei nem tudtak többé elviselni. Az SA-sok pedig, akikre a polgári életben a munkanélküliség várt volna, érthetően nem engedték feloszlani magukat.

Hitler kezét vérrrel szennyezte be a szombati megmozdulás elfojtása. A német nép profétájából hatalmi helyzetét védő zsarnok lett és sorsa nem lehet más, mint a világtörténelem összes zsarnokaié.

HERZL ANYJA

Régi fénykép fekszik előttem. Csoportkép a 70-es évekből, Budapestről. Kispolgári idill. A férfi — erőteljes, széles vállú arca határozott vonalú, érett férfiarca. Az aszony — gyengéd, esupa finomság, női báj és babaszerűen karesu az eszén. Széles krinolinban. A férfi tekintete erőre és öntudatra vall, és szemé mintha csak a közelfekvőt, a megfoghatót látná; realista testestül, lelkestül. Felesége ellenben esupa lágyaság, fejét hosszú hajfonatok övezik s két álmodozó őz-szeméből a szeretetben felolvadó aszony végtelen jósága sugárzik. Felejtethetetlen asszonyszemek: büszkék és szomorúak, merengők és emberiek; hogy az első pillantásra kiérezzük belőlük az anyaság édes misztériumát.

Jeanette Herzl — leány nevén Nancy Diamant.

Jósságos, büszke anyagnak neveztek. Leányos bájához körüvelet okosság, jóság és nemes lélek járult. S mind e jó tulajdonságai az örök nőesség végtelen forrásába torkoltak, az anyaságba.

A szülőkhöz két gyermek simul. Rövid ruhában ül a kerek szemű Poldi és mellette áll Dóri, Lelkes fiuare, melyre komolyságot varázsolta a hamar további gyermekkor. Nedves, álmodozó szemével úgy néz a világra, mint a sziklapárkányon álló s a messzeségbe révedő zerge.

Csendet és békét mutat a kép. Megelégedettséget, kedvességet, szinte nyárs-polgáriasságot. Semmiesem vall arra, hogy ebből a talajból egy lázadó lélek sarjad.

Egy emberöltő múlva. A férj vagyonnát elvitte a tőzsdé. Az egyetlen lánykát viruló ifjúságában ragadta el a betegség. Az anya arcán barázdákat szántott a **szomorúság és fájdalom.**

Tivadar maradt az anya egyetlen reménye. Tarka diáksapkát viselt és a „Wacht am Rhein”-t énekelte. Vidáman élte az életet. Majd az ifju hányavetésig lehűlt s helyébe lép a költői alkotókedv. Salzburgban, mint bírósági joggyakornok kezd éretet fejre való drámákat írni s első sikereit a wieni Burgszínházban aratja.

Nagy reményekre jogosító ifju. Beutazza Itáliát, Német- és Spanyolországot. Az obligát tanuló és vándorévek. Végre kiköt Párizsban. Vigasztaló hírnökökként érkeznek levelei. „Kedves jó Mama!” így kezdődnek s úgy végződnek, hogy „Ölel gyöngéden szerető Dóri.”

Csendélet. Egy napon a fiának egy röpiratát hozza az anyjának a posta. Furesa a tartalma és rejtélyes a címe. „A zsidó állam”. Mellette egy magyarozó levél. Sietségre és izgalomra valló kusza sorok... „Kedves, jó Mama!”

Az anya nem bírja megérteni fia hirtelen változását. Kényeztetett fiacskájából egyszerre egy egész nép emberfeletti nagyságu fia lett, s a könnyed életművészes recsegve szakítja be évszázados nyugtalanságok kapuját. Az elegáns globetrotter s a „Palais Bourbon” szellemes ábrázolója hirtelen leszál a zsidólelkek mély ségibe s „A zsidó állam” jelszava ezerszeres visszhangra talál. Elismerés, gyöngöllet, guny és részvét fogadja. Vezér lesz. „Kedves, jó Mama!” Furesa, szinte érthetetlen levelek jönnek.

A családi háborúnak ki kellett törnie. A feleség nem gyöz panaszkodni férje új életmódja miatt, s az öreg apa csaló-

dik fia nagy karrierjébe vetett reményeiben.

Csak egyvalakj marad hű hozzá: az anyja! Nem érti, hogy mi lelta fiát, de bízik benne rendületlenül. A fia ezt így akarja, s akarata, nemes és jó. Női ösztönével fia lelkébe lát s anyai szíve megérti fájdalmát. Mellé áll. Vigasztalja és biztatja őt, bátorítja, sőt még tanácsokkal is megpróbálkozik. Simogató anyai keze enyhíteni igyekszik a költői lélek fájdalmát, midőn előnti azt egy egész nép tragikumát.

A régi nóta. A fiu, a családapa szétszakítja a kedélyes családi élet kötelékeit. Hogyan is törődhetnek családjával az ébredő lángész, midőn felvillan előtte életének feladata?

Mennyi áldozatkészséget és önfeláldozást tanusított a zsidó anya, midőn egész családját elhagyta, fia mellé állt s őt esendes alázattal engedte át az egész népek! Mennyire reszketett: anyai szíve, midőn látta, hogyan vágnak fia arcán egyre mélyebb és mélyebb barázdát a fájdalmas gondok! Mennyi szenvedhetett, midőn látta a gyűlölet és a rágalmak körültembolő özönét!

De néhány esztendei súlyos küzdelem után mily anyai büszkeséggel tekinthetett fiára! Főnséges, gyönyörű férfi lett. ki körülujonganak az ébredő milliók s fejedelmeként parancsolt a modern zsidóság válogatott csapatának.

1903. A hatalmas teremben zsihong a várakozó sokaság. A kongresszus. A szónoki emelvényen megjelenik Herzl.

Beszél. Arca sápadt, tekintete uralkodóra vall. Hangja ugy cseng a teremben.

A kolozsvári pénzespostás merénylőinek ügyével párhuzamosan foglalkoznak a katonai és polgári hatóságok

A semmitőszék fogja eldönteni, hogy melyik bíróság illetékes az ügy letárgyalására

Cluj, július 4. A pénzespostás merénylőinek, Hutterának és Simonnak tízéves hadbíróági ítélete most jutott el a bukaresti felsőbb katonai bíróság hoz, egyelőre azonban nem lehet tudni hogy helybenhagyjake vagy megsemmisítik az itteni hadbírószék tízéves ítéletét és újratárgyalás végett egy másik hadbírószégre teszik át az ügyet.

Érdekes, hogy míg a katonai hatóságok foglalkoztak az ügygel, ugyanakkor a polgári bíróságok is illetékesnek tartották magukat a két fiu bűnyűjének letárgyalására és így párhuzamosan foglalkoznak az ügy aktáival a polgári és katonai hatóságok. A polgári hatóságoknál most jutott el az ügy Boca vizsgálóbíróhoz, aki eddig már számos tanut hallgatott ki. Addig azonban, míg a semmitőszék döntése nem érkezik meg arról, hogy melyik bíróság illetékes az ügy letárgyalására,

mint a sziklák közt esőrgedező paták. Győzelem, diadal! De egyszerre egy sereg ember felemelkedik s az emelvényhez rohan. Kiáltások, sziklok repülnek, zsvaj és fel-fordulás. Uganda, vagy Palesztina? Ez a kérdés lázítja a vezér ellen a tömeget. A vihar növekszik s egyszerre csak felhaisan a kiáltás: „Áruló!”

Az anya ott ül az egyik széksorban s alig bírja türtőztetni magát. Megtörve, tétova szemmel nézi a forrongó tömeget s torkát könnyek fojtogatják. Fei akar állni, de körülölongják. Kiáltani akar, fia segítségére szeretne sietni, de csak sütozni tud: „Kedves, jó Dóri!”

Csakhamar fia mellett van. Herzl lázasan fekszik a mellékteremben s nehezen lélekező mellére hideg borogatásokat raknak. „Kedves, jó Dóriám”, sütojja az anyja. — Erverése rendetlen, szíve gyenge — az orvosok komoly arccal esoválják a fejüket.

Edlach. Fülledt nyári nap. A betegszobát kámforszag tölti be. A leeresztett függönyök mögött, a félhomályban sütoznek az orvosok. Szemben az ablakkal fekszik az ágyon a beteg. Szeme félig hunyva, nyugtalanul hánykolódik, rázza a láb és a köhögési rohamok. A szívgyöngöseséghez tüdőgyulladás járult.

Az orvosok éjjel-nappal virrasztanak. Injekciókkal próbálják meghosszabbítani a kialvó életét.

„Levegőt... levegőt!” Valaki felhúzza a függönyt és kinyitja az ablakot. A szobába viláosság áramlik. Alkonyodik...

A beteg halkán sütoj: „Anyám, anyám... fogom-e még látni?” „Nemsokára itt lesz”, nyugtatja meg az ápolónő, de a beteg egyre nyugtalanabb lesz.

„Ad loca! Ad loca!” kiált fel hirtelen lázában. Időnként vért köp. Fáradtan felnyitja szemét és halkos bágyadsággal mondja: „A vérem, nem gondoltam, hogy ilyen könnyen fogom odaadni.”

Féltalomba merül. Hirtelen kinyitlik az ajtó s a beteg felriad.

„Az anyám jött. Az anyám!” Az anya megáll a küszöbön, mintha villám érte volna. De nyomban összeszedi magát s lasan az ágyhoz lép.

„Kedves, jó gyermekem”, mondja esendes, szelid mosollyal. A beteg, aki eddig összekuporodva, fásultan feküldt, most erőteljesen felemelkedik az ágyról, messze kinyújtja karját, átöleli anyját, simogatja s esőkojja vértelen ajkaival, mint egy beteg gyermek.

„Szép töled, anyám, hogy eljöttél. Pom pás színben vagy. Én kevésbé... de nem baj. Már nem tart soká... Most eredi, egy kicsit pihenni fogok.”

Rövid idő múlva ismét a szobába hívják az anyát. Az ágyon már csak egy holttész fekszik. (Z. F.)

Uj címünk

STR. REGINA MARIA 6

TIZIAN

KLISÉ ÉS RÉZCÍMKÉ MŰHELY

FOTOFILM UDVARBAN

Kétségtelen. egyike a legvilmaniában, de rendkívüli arános.

A román fővási sikerült teljeseletát. A szabáltett rozoga, öcsnyörű, modernzans paloták sővárdjain.

Az iparügyi osztálya érdekelrendelkezésünk kapcsolatokban.

Ezerint a t cementrézek, termékeket elő288. Befektetett a 288 üzem ös ki és 10.000 m termelt építészemillió lejre em.

Az említett évül jelentős szüveg és porcell kezéseknél felh.

A statisztikai legnyabb húsészetét öleli fe közötti időszak 1929 és 1933.

totta ki a legAz összpítkezé karestben törté lékkel, Jasi 7.0 rad 5.42 százalé valékkal, Csern Galac 4.20 száztisztikában.

A hét város, a tön-külön meglé összpítések 54.

A 20 legnagyobb egyébként a k rendelkezésünk 1929-ben kiadélyt, építettek. 1 lakásos 4502. lakásos 489. háraz összlakások kezések értéke 7539 engedély. kás 4548 millió.

1931-ben 7494 zés. 10.164 lakabn:

1932-ben kiad re építettek 72 4354 egy lakostályost, 756 háháromnál több lakosztályok sz 12.148 lakás. 5006 millió lej.

1933-ban épül kással, 3963 m Átlagosan év délyt, felépített 4200 egy, 1456 háromnál több tályok száma 1 lej.

1919 és 1928 k vetkező volt: 4982 engedély egy, 772 két, 2 több lakás. Össz évi építkezés át lej.

A kimutatás építkezések 193 évbén tehát, a

Mit építettek Romániában öt év alatt

Az ország építőiparának 5 éves statisztikája

Bukarest, július 4.

Kétségtelen, hogy ma az építőipar egyike a legvirágzóbb iparoknak. Romániában, de különösen a fővárosban rendkívüli arányokat öltött az építkezés.

A román fővárosnak néhány év alatt sikerült teljesen megváltoztatnia arcát. A szabálytalanul egymásra épített rozoga, ócska házak helyébe gyönyörű, modern, egyenesvonalú, imponáló paloták sorakoznak Bukarest bulvárdjain.

Az iparügyi minisztérium illetékes osztálya érdekes adatokat bocsátott rendelkezésünkre a román építőiparral kapcsolatban:

Eszerint a téglá, cserép, a cement, cementrézkek, gipsz mész és hasonló termékeket előállító üzemek száma 288. Befektetett tőkájük 3 milliárd lej, a 288 üzem összesen 54.000 loerőt fejt ki és 10.000 munkást foglalkoztat. A termelt építészeti anyag értéke kb. 900 millió lejre emelkedik.

Az említett építészeti anyagokon kívül jelentős számításba jön a vas, fa, üveg és porcellán anyag, amit az építkezéseknél felhasználnak.

A statisztikai kimutatások az ország legnagyobb husz városának öt évi építészeti öleli fel és pedig az 1929—1933 közötti időszakot.

1929 és 1933 között Bukarest bocsátotta ki a legtöbb építési engedélyt. Az összépitkezések 30,8 százaléka Bukarestben történt. Temesvár 7,8 százalékkal, Jasi 7,05 százalékkal, Nagyvárad 5,42 százalékkal, Kolozsvár 5,08 százalékkal, Csernovic 4,44 százalékkal, Galac 4,20 százalékkal szerepel a statisztikában.

A hét város, amelynek lakossága külön-külön meghaladja a 100.000-t, az összépitkezések 54,27 százalékát képviseli.

A 20 legnagyobb város építészeti engedélyként a következő kimutatás áll rendelkezésünkre:

1929-ben kiadtak 8206 építési engedélyt, építettek 6711 épületet, amelyből 1 lakásos 4502, kétlakásos 1454, három lakásos 489, háromnál több lakásos 206, az összlakások száma 9988, az összépitkezések értéke 5305 millió lej; 1930-ban 7539 engedély, 6324 építkezés, 8903 lakás 4548 millió lej érték;

1931-ben 7494 engedély, 5936 építkezés, 10.164 lakás, 4547 millió lej értékben;

1932-ben kiadtak 8444 engedélyt, melyre építettek 7217 épületet, amelyből 4354 egy lakosztályost, 1665 két lakosztályost, 756 három lakosztályost, 472 háromnál több lakosztályost. Az összlakosztályok száma ebben az évben 12.148 lakás, az épületek összértéke 5006 millió lej.

1933-ban épült 6372 épület 10.460 lakással, 3963 millió lej értékben.

Átlagosan évente kértek 7850 engedélyt, felépítettek 6512 házat, amelyből 4200 egy, 1456 két, 564 három és 293 háromnál több lakosztályost, a lakosztályok száma 1082, az érték 4574 millió lej.

1919 és 1928 között az évi átlag a következő volt:

4982 engedély, 4462 házépítés, 3324 egy, 772 két, 252 három, 114 háromnál több lakás, összlakások száma 6514, egy évi építkezés átlagos értéke 2782 millió lej.

A kimutatás szerint a legintenzívebb építkezések 1932-ben folytak, abban az évben tehát, amikor a gazdasági kri-

zis a csuespontját érte el, amikor egymás után buktak meg a pénzintézetek s az emberek mentették, ahogy tudták a pénzüket. Mindenki rájött arra, hogy a legbiztosabb, a legstabilabb befektetés a házépítés.

Tény, hogy közben leszállott az építési anyagok értéke és velük párhuzamosan a házak értéke is.

A statisztikai kimutatásokból kitűnik az is, hogy míg 1919—1928 között 100 épületben 147 lakás volt, 1929 és

1933 között 100 épületre 178 lakás esik, ami az épületek nagyobb arányosságát igazolja:

Érdekes, hogy a legnagyobb házak nem Bukarestben, — ahol 100 házra 190 lakás esik — épültek, hanem Temesváron, ahol 100 házra 196 lakás esik, Kolozsváron 169, Oradean 160, Jasiiban 180, Marosvásárhelyen 146, Brasón 130, Csernovicban 127, Galacban 111, Kisenevben 117 lakás esik 100 épületre. (h.)

Világkongresszust tartottak Genfben a dolgozó nők

Amerikában a köztársasági elnök feleségétől a hollywoodi filmstárig minden réteg képviselve van a produktív nők világszövetségében

Genf, július 4. A napokban Genfben a dolgozó nők Miss Lena Madeson-Philippis elnöksége alatt kongresszust tartottak. A gyűlést a dolgozó nők férfi egyesülete, a Produktív Nők Világszövetsége hívta össze, amelynek tanácskozásain 21 állam nőképviselei vettek részt. A világkongresszust a Residence hotel dísztermében tartották meg. Az elnököt Lena Madeson-Philippis Newyork egyik legjobb nevé női ügyvédje, akinek főleg gyermekgyilkos anyák védelmében volt eddig nagyobb szerepe. Egyébként pedig barátója Roosevelnek elnök feleségének.

Az elnökön megnyitó beszédében kijelentette, hogy ennek a mozgalomnak nincsen semmi köze a feminizmushoz, főleg azért, mert az egyesület nem politikai. A nők elhelyezkedése körül egyébként is sokkal nagyobb jelentősége van a gazdasági, mint a politikai szempontoknak. Azonfelül a szövetség tagjai javarészen férjes asszonyok és ez is elkötelezi a férfi mozgalmat a feminizmustól. Philippis asszony közölte még, hogy a gyűlés megnyitása előtt két óra hosszan tárgyalt a Népszövetség főtitkárával, Avenolal, hogy a kongresszus határozatait terjessze a népszövetségi tanács elé.

Dr. Maria Castellani, a római statisztikai hivatal matematikusa, hosszasan beszélt arról, hogy a nők munkáját a krízis során erősen kiszorították a gazdasági élet kereteiből. Ez ellen több ízben tiltakozott az olasz kormány, sőt a Duce előtt is, aki biztosította őt, hogy a hasznos és jó teljesítményeket az olasz kormány és társadalom szívesen honorálja, tekintet nélkül arra, hogy férfiakról, vagy nőktől származnak.

Dr. Maria Munk, a német nők képviselője, egy év óta Amerikában tartózkodik. Szomorúan állapította meg, hogy Németországban az új rezsim óta a dolgozó nők helyzete rosszabbodott. Ausztriában nyilván jobb a nők helyzete, talán azért

is, mert a nőmozgalom sokkal korábban kezdődött, mint Németországban. A nők a produktív élet számos ágában jelentős sikereket értek el és ez az oka annak is, hogy a gazdasági krízis során nem lehetett őket abban az arányban leépíteni, mint Németországban.

Az elnökön ezután felolvasta a szövetség jelentését, amely szerint egyedül az Egyesült Államokban 572 különböző mesterséghez tartozó nők tömörültek a szövetségbe. Még a hollywoodi filmsztárok is tagjai a világszövetségnek, Rooseveltné és Mary Pickford dolgoznak a legserényebben. Az Egyesült Államokban hatvan ezer tagja van a szövetségnek és ezerszáz klubja. Női zsurnaiszták gondoskodnak a szövetség propagandájáról. A holland tagozat elnöknője, Miss Meyers, aki nek önálló banküzlete van. Az angol Miss Heslett elektromérnök és szakmájában annyira kiváló, hogy az angol elektromérnökök egyesülete néhány hónappal ezelőtt elnökévé választotta. Varsó legnépszerűbb fogorvosa az ottani szövetségi fiók vezetője. Brunau asszony, aki Svédország genfi delegátusa, egy stockholmi kiadó cég vezetője.

Nem akarjuk természetesen, hogy minden asszony kereseti pályán legyen — fejezte be beszédét az elnök. — Tudjuk, hogy a polgári élet háziartásában nélkülözhetetlenek az asszonyok. De szükségesnek tartjuk a haladás szempontjából is, hogy azok a nők, akik nem tudtak férjhez menni, emelje fejüket mint önálló kenyérkeresők élhessenek. Ehhez kell, hogy benünket hozzásegítsenek a kormányok, amelyek ma még javarészen férfiakból állanak.

Az elnökön ezután bejelentette, hogy a kongresszussal még nem ért véget a nőszövetség munkája. Minden nagyobb városban kiállításokat fognak rendezni, amelyek meg fogják mutatni a dolgozó nők husz év óta történt nagyobb alkotásait.

Zsidó tragédia a rendőrségi udvaron

A megzavarodott Herskovics Sámuel gyermekével a karján nekiindult, hogy visszamenjen Magyarországra... Folytatódik a határon áttett zsidó család kálváriája

Cluj-Kolozsvár július 4. (Az Új Kelet tud.) A rendőrség udvarán néhány tucat ember intézi ügyes-bajos dolgát, itt mindig olyan forgalom van, mint a város legforgalmasabb uccakereszteződésénél. Ma délelőtt ezt az élénkséget negyedóraig tartó forgalmi zavar állította meg és a rendőrség közvetlen beavatkozására volt szükség, ami tekintve, hogy a jelenet közvetlenül a szolgálatos szobá mellett történt, nem volt túlságosan nehéz feladat.

Reggel óta látványosság számba ment egy a rendőrségi legénység, mint a polgárok számára Herskovics Sámuel és családja, Herskovics Sámuel pajeszával és sabszedekléjével a fején, felesége kendősen és rongyosan, az ölében tartott ké-

szemű pólyásbabával még a rendőrségen is szoktalan látvány. Földönfutó zsidó gettóegzisztenciák számára még a rendőrségi udvar sem nagyon szokott menedékkül szolgálni.

Herskovics Sámuel — mint tegnap meg írtuk — földönfutóvá lett azon egyszerű okoknál, mert a magyarországi határszéli faluban a lakosság zöme jobbnak látta őt áttenni a határon. Ma már nem különösebb dolog ez, a költők és filozófusok országában ennél még sokkal kutyább dolgokat is csináltak gyanusán galíciai eredetű zsidókkal. Herskovics Sámuel azonban, miután áttették a román határon, határátlépés büntetése miatt letartóztaták. Vannak még hadbírák Romániában

— Herskovics Sámuel szabadlábrahelyeztetése a hadbírósg. Pisiner Abraham ügyvédnek a kemény katonaszíveket is megágygító beszéde után...

Herskovics maradhatna, de nem akar

Ebből a beszédből kitűnik, ami egyébként a kihallgatáson is nyilvánvalóvá vált, hogy Herskovics Sámuel a határon való átzsuppolás és letartóztatás izgalmaiba beleőrült. Egy szerencsétlen elmebajost helyeztek tehát szabad ábra és tettek át a rendőrségre, hogy történjék ezután velük az, amit a rendőrség jónak lát. A fiatal zsidó ügyvéd addig futott Ponciustól Pilátusig, míg kieszközölte, hogy a Herskovics-család egyelőre Romániában maradhat, Herskovics még ugyan besztercei eredetű és ha ottani rokonainál megszállhat, senkinek nem lehet itt ártalmára. Így állt a helyzet ma délelőtt 11 órákor, de ekkor váratlanul megzavarta valaki a dolgot. Herskovicsból kitört az örület.

Harc a gyermekért

— Nem maradunk, visszamegyünk Magyarországra! — üvöltötte és nekirohant a feleségének, akik ijedten menekült a dühöngő ember elől. De Herskovics Sámuel gyorsabbnak és erősebbnek bizonyult: durván kitépte az asszony kezéből a gyermeket és elindult vele.

— Megyünk vissza Magyarországra.

Ha nem lett volna ott néhány rendőr, Herskovics, gyermekkel a karján, talán már a nagyváradi országuton bandukolna. Ott séált az udvaron, a gyermekkel a karján, szemközt, oldalt, hátul, mindenütt rendőrök. Egy örült, zavart fényes a szemében, a gyermekkel a karján és az egyik cella ajtajában a síró feleségével: olyan látvány volt, hogy a jelenlévők közül még azok is megdermedten nézték, akik csak mély gyűlölettel szoktak nézni egy szakállas-pajeszes zsidót.

Herskovics a cellába kerül

A sziguranca emelet folyosójáról ekkor megszólalt a főnök hangja:

— Miért hagyjátok annak az örülnek a kezében a gyermeket?

Váratlanul mozgásba jött az egész kett. Egyszerre négy rendőr és két civil vette körül Herskovics Sámuel. Már a vállán fogták, a karját, a lábt és közben a pólyánál fogva lögték a kezében a gyermek az egyik kezét éppen most tette a nyakára és közben ártóztatós átkokat szórt mindenkire.

Az egyik civilember vette ki végül a gyermeket a kezéből. Egy hangot sem hallatott a kékszemű csöppség, még rá is mosolygott arra a civil bácsira, aki kivette dühöngő apja kezéből. Herskovics közben nagyot repült: három rendőr egyszerre hajította be az örült embert a cellába. Felesége utánadobta a nagykarimájú fekete kalapot.

Pár perc múlva Herskovicsné viszi a gyermeket. Holnap-holnapután Besztercére utazik, Herskovics pedig Magyarországra megy. Ha csak közben jótékony lelkek nem segítik be a bolondok házába. Amivel befajéjódna egy zsidó család tragédiája. (—lay)

— Elelbe lépett az Ausztria és Magyar ország között létrejött kereskedelmi szerződés. Budapestről jelentik: A Rómában Ausztria és Magyarország között aláírt kereskedelmi szerződés a mai napon életbe lépett, míg a vámegvezmény július 7-én lép érvénybe.

Földi Mihály: A csábító. A magyar irodalom élő jelesei közül kimagasló Földi Mihály izmos tehetségű alakja. Műveiben nemesak az érdekes és izgalmas meseszöveg, plasztikus jellemábrázolás, hanem a gondolatok mélysége és az egész koncepció világnézeti magaslata dominál. Ragyogó szerelmi regény „A csábító” és mégis súlyos a benne lüktető kvalitásoktól. A regény új propaganda kiadása vászonkötésben a korábbi 320 lej helyett, most 80 lejért kapható, az Új Kelet könyvosztályában, az összeg és portó költség előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

Ösztön, kultúra, illúziók
AZ EMBER HARCA
a civilizáció rabságában

Írta: Dr. Gartner Pál Ára 54 lej.

LEPAGE -nál Kérjen
Cluj ingyen
 jegyzéket

...zt esőrgedező paták.
...al!
...y sereg ember feleme.
...nyhez rohan. Kiálto-
...üinek, zsvaj és fel-
...vagy Palesztina? Ez
...vezér ellen a tömeget.
...s egyszerre csak fel-
...Áruló!"
...az egyik széksorban
...zteni magát. Megtör-
...el nézi a forrongó tö-
...könyvek fojtogatják.
...körültolongják. Kiál-
...tségre szeretne sietni,
...ud: „Kedves, jó Dóri!”
...mellett van. Herzl lá-
...melétkeremben s nehe-
...re hideg borogatásokat
...jó Dórikám”, suttogja
...ése rendetlen, szíve
...sok komoly arccal ésó.
...p. A betegszobát kám-
...A leeresztett függő-
...homályban sűrűnek
...ben az ablakkal fek-
...teg. Szeme félig huny-
...nykolódik, rázta a fáz-
...mok. A szivgyöngesség-
...járult.
...nappal virrasztanak,
...bálják meghosszabb-
...egőt!”
...a függőnyt és kinyit-
...obába világosság áram
...n suttog: „Anyám,
...még látni?”
...és”, nyugtatja meg
...tegye egyre nyugtalan-
...ca!” kiált fel hirtelen
...p. Fáradtan felnyit-
...Miles bágyadsággal
...nem gondoltam, hogy
...om odaadni.”
...az ajtó s a beteg fel-
...Az anyám!”
...a küszöbön, mintha
...De nyomban összesze-
...ágyhoz lép.
...nekem”, mondja eser-
...g összekuporodva, fás-
...st erőteljesen feleme-
...nessze kinyújtja kar-
...simogatja s csókozza
...mint egy beteg gyer-
...m, hogy eljöttél. Pom-
...En kevésbé... de nem
...soká... Most eréd,
...fogok.”
...ismét a szobába hiv-
...sak egy holttest fe-
... (Z. F.)

Postás
árhuza-
tonai és
K
letékes az ügy
ntóságoknál tovább
míg a polgári bi-
élkül nem tűzhetik
ontját.

IZIAN
KLISÉ ÉS
RÉZCIMKE
MŰHELY

OLLA
GUM

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Dr. Gara Ernő nyaralási akciója:

Fonlos felvilágosítások a fekete-tengeri nyaralási akció résztvevőihöz

A fekete-tengeri nyaralási akcióra jelentkezők számára dr. Gara Ernő a következőket adja tudomásul:

Az első terv az volt, hogy a nyaralók két csoportban a konstancai és a carmensilvai nyaralást választhatják. Személyes tapasztalataim alapján, amelyeket a mosonai szervező munka során nyertem, a következőkről értesitem az igen tisztelt nyaralókat:

Carmen-Silvan sajnos nagyon primitív helyzetet találtam. A fürdőhelyen mindössze egyetlen villában van például vízvezeték, villanyvilágítás ugyancsak kevés helyen. A szobák ezenkívül kicsinyek és kaszárnyákra emlékeztető rendes vaságyakkal vannak berendezve. Szórakozási lehetőség: semmi. A millió is elhanyagolt olyan félig falu, félig fürdőhely. A pláza is meglehetősen gyenge, kabinok például nincsenek, illetőleg néhány összetakolt fabódé, nagyon rendetlen állapotban.

Kötelességemnek tartom mindezeket tudomásul adni, hogy akik esetleg speciális okokból mégis a Carmen Silvai nyaralást választják, azokkal szemben minden felelősséget elhárítsak magamtól.

Annál tökéletesebb a konstancai nyaralás lehetősége, amelyért teljes felelősséget vállalok olyan irányban, hogy ez a világfürdőkkel egyenrangú pompás nyaralást nyújt. A gyönyörű Hotel Palace olyan komfortos elhelyezkedést ad, amelyen csak luxus fürdőhelyeken élvezhető. Szálloda és étterem a legkényesebb igényeket is kielégíti. Egyébként olyan kiváló szállóba ez, hogy az egyéni igénybevétel esetén 4-500 lejbe kerül itt egy napi penz. Ezt a tökéletes ellátást nyújtjuk a legfőbb szezon idején ósós kirándulási árainkban. Egy konstancai napi program például a következő: A tengerre nyíló terrasszon felszolgálás bőséges reggeli után a közönségre várakozó autócarrakkal a hét kilométerre fekvő Mamaia strandra megyünk. A Mamaia strand európai híré fürdőhely, olyan homokkál, amilyen kevés van Európában. Ezidén történt új építkezésekkel ez a gyönyörű strand világfürdő képét nyújtja. A késő déli órákig a strandon fürdés, ami után a ránk várakozó autócarrakkal a Hotel Palaceba megyünk, ahol bőséges ebéd vár. Tabl d'ho rendszer. Ebéd után néhány pihenő óra, aztán minden napnak megvan a maga külön kellemes programja. Egyik nap a kikötő megtekintése, más napokon Konstanca és környéke nevezetességei, török negyed, stb. megtekintése egy napon sétahajózás a Fekete-tengeren, mindig és minden a legnagyobb gondddal és ügy előkészítve, hogy egy pillanatig se legyen fászlato és mindig szórakoztató.

Este vacsora a Palace Hotel tengerre nyíló terraszán. A vacsora is háromfogásos, bőséges és változatos. Vacsora után Konstanca rengeteg szórakozással kínálkozik. Ott van a kaszinó, amit az idén alakítottak át fényűzően, ott van a gyönyörű tengerparti, sétánnyal körülvett, különböző "lokalitások, matrózkozsmák, stb. azok számára, akik a kuriozitások iránt érdeklődnek.

Mindezek csak itt lehetők fel az egész tengerparti vidéken, míg például Carmen-Silvan, eltekintve a primitív lehetőségektől, egy ósós nap halálos unalmat jelentene. Itt amellett, hogy gyönyörű fürdőhelyen, egy ragyogó kis városkában is élünk, ahol egy pillanatig sem lehet unalmas.

Külön kirándulás egy napon: Eforia, Thechirgiol, Carmen-Silva, egész Mangaliáig. Ezen a napon az ékeztést úgy osztjuk be, hogy Mangalián ebédelünk.

Konstancaéknak ezidén különben is szenzációs eseménye lesz: A cserkész jambori tart egészen a hónap végéig és a világ minden részéből több, mint huszonezer vendéget várnak. Gyönyörű ünnepek fogják itt tartítani az életet, amely olyan pompás lesz, mint akármelyik világfürdő. Elképzelhetően nagy nehézségekbe ütközött ebben a millióban és ezek között az események között a Palace hotelben helyet kapni. Mégis sikerült százhusz helyen (ketten kétágyas szobákban) biztosítani, amit jelenleg semmiféle más kirándulási rendezés nem tudott úgy, hogy mi leszünk egyetlen kirándulók ebben a szállodában, ahol rajtunk kívül csak ugynevezett luxus vendégek 4-500 lejes panzió árakon nyerhetnek elhelyezést. Mi még ezeknél a luxus vendégeknek is kü-

lönb elbánásban részesülünk, mert a Palace Hoteltel való régi relációink kapcsán ezt biztosítottuk.

A százhusz hely már csaknem betelt és ezért a még jelentkezők igyekezzenek egy-két napon belül véglegesen elintézni a je-

lentkezést, mert több helyet nem tudunk biztosítani. Részvételi díj, amely a július 17-től július 30-ig tartó teljes program minden költségét magába foglalja, vasuti költséggel, borralalokkal és minden mellékkiadásokkal együtt, 3280 lej. Jelentkezés alkalmával 1.000 lej előre fizetendő. Jelentkezés még összesen három napig lehetséges.

Azoknak a számára, akik kóser kosztot igényelnek, ezt a kérdést elintéztük Konstanca, ahol többlet-költség a kétheti időtartamra összesen 200 lejbe kerül.

Akik a thechirgioli gyógyfürdőt akarják igénybe venni, azoknak számára kedvezményes fürdőjegyet biztosítunk. Konstanca felől minden órában van járat és összesen oda-vissza az utazás 16 lejbe kerül.

Ebben a kérdésben, mely már oly régóta foglalkoztatja az ország gazdasági körét, tegnap fontos lépés történt.

20 százalékkal redukálják az importot

Bucuresti-Bukarest, július 4. A legfőbb kontingentálási bizottság tegnap este ülés-tartott az épar és kereskedelmi minisztériumban és a következő fontos határozatokat hozta:

1. Az 1933 július 1-től 1934 július 1-ig importált áruk mennyiségét 20 százalékkal redukálják. Ennek következtében az egyéni kérvényeknél is ugyanezzel a kvótával lesz állítják a kérvényezőnek az elmúlt 12 hónap alatt engedélyezett bevitt kvantumot.

2. Megszüntetik az egyes országok szerinti import-koefficiens megállapítását. Az importőr bármely országból tetszése szerint importálhat, kivéve természetesen azokat az országokat, amelyekből csak kompenzációs uton szabad importálni.

3. Azok az országok, ahonnan csak kompenzáció utján van megengedve a behozatal, maradnak az eddigiek, azonkívül még Ausztria és Anglia is, miután ezekkel szemben a pénzügyi mérlegünk deficitet mutat fel.

4. A petróleumvállalatok, úgy mint eddig is, minden redukció nélkül importálhatnak, tekintettel arra a nagyfontosságú szerepre, amelyet a petróleumipar a devizák megszerzésében játszik.

5. Cseredarabok (cserealkatrészek) behozatala kvótán kívül marad.

A határozatokat tartalmazó miniszteri rendelet rövidesen megjelenik és azonnal hatályba lép.

Ugyancsak a bizottság tegnapi ülésén elhatározták, hogy Lengyelországgal szegzon-egyezményt kötnek az évi gyümölcs-exportra vonatkozólag.

KÖZGAZDASÁG

Módosította a kereskedelem és iparügyi minisztérium a külkereskedelmi rendszerét

Husz százalékkal redukálják az importot július elsejétől kezdve

Bucuresti-Bukarest, július 4. A kereskedelem és iparügyi minisztérium új külkereskedelmi kontrol rendszer elkészítését határozta el.

Nem a jelenlegi külkereskedelmi rendszert akarják módosítani, vagy megváltoztatni, hanem össze akarják egyeztetni országunk külkereskedelmét a jelenlegi gazdasági helyzettel.

A múlt év külkereskedelmi mérlegével összehasonlítva az idén a következő államokkal szemben passzív mérlegünk: Csehszlovákia, Németország, Lengyelország, Egyesült Államok, Svájc, Norvégia, Svédország és Belgium.

Ezekkel az államokkal való passzív áruexportunk összege a múlt évben 1,077.092.000 L lett ki, míg az idén a passzív egész összege 594.062.000 lejre redukálódott. A 49 százalékos javulással egyidejűleg Svédországgal és Belgiummal kereskedelmi mérlegünk újra aktív lett.

Az aktív kereskedelmi mérlegű államok a következők: Franciaország, Hollandia, Spanyolország, Palesztina, Egyiptom és Portugália.

Az aktívák összege azonban 1933 óta 21 százalékkal illeti 831.256.000 lejről 658.371.000 lejre esett.

Ausztriával és Angliával való kereskedelmi kapcsolataink az 1933. év első két hónapjának aktív eredményével szemben 1934 január-februárban passzív külkereskedelmi mérleget produkált.

A kereskedelmi minisztérium a Banca Nationalával együtt tárgyalásokat folytat országunk külkereskedelmének fellendítésére.

A kormány szeretné az ország külkereskedelmét teljesen szabaddá tenni, de a külföld újabb és újabb megszorításai a kompenzációs behozatali rendszer területén megakadályozák a kormánynak ezt az intencióját.

Legutóbb Belgium értesítette a román kormányt, hogy július elseje után Belgiumba minden beszállított áru mennyiség után hasonló mennyiséget kell kompenzációs uton az országból kivinni.

A Banca Nationala és a kereskedelmi minisztérium azonban nem értenek egyet a kompenzációs rendszer bevezetésének kérdésében.

Teodorescu kereskedelemügyi miniszter egy törvényjavaslatot készített, mely szerint egy állami kompenzációs hivatal állítaná fel.

A Banca Nationala azonban ellenkező véleményen van, miután úgy számítja, hogy az állam közvetlen beavatkozása csak káros lehetne a külkereskedelemre, mely csak az egyéni, gyors áttelítve utján fejlődhetik, az állam komplikált apparátusa pedig képtelen volna erre.

A hivatalos statisztika szerint Románia tavalyi exportja a következő volt:

Buza	3.257.435.000 lej
Petróleum	7.838.310.000 lej
Faárak	1.010.073.000 lej
Különfélék	1.995.524.000 lej

SPORT

A bécsi Hakoah Kolozsvaron!

CLUJ-KOLOZSVAR, július 4. (Az Új Kelet tud.) Több ízben adunk hírt arról, hogy a világ legjobb zsidó futbalcsapata, a bécsi Hakoah romániai turára jön, amelynek folyamán Kolozsvaron is fog játszani. A kitünő zsidó csapat kolozsvári játékát azonban késleltette a Haggibbor újjászervezés alatt levő futbalcsapata, mert a terv az volt, hogy a Hakoah vendégjátékával egyidejűleg mutakozzon be az újjalakult kolozsvári zsidó futbalcsapat is, sőt ez később odamódosult, hogy éppen a Hakoah legyen az újjászervezett csapat partnere a bemutatkozó mérkőzésen. Nos, ez a terv a megvalósulás stádiumába lépett, amennyiben a Haggibbor csapata egy-két még bizonytalan poszt kivételével teljesnek mondható, a még hiányzó játékosok igazolása is folyamatban van és ez adta az impulzust a vezetőségnek arra, hogy a Hakoah-vel már korábban megkezdett tárgyalásait folytassék és befejezzék. A bécsi Hakoah ezek szerint július 15-én, vasárnap játssza első mérkőzését Kolozsvaron a Haggibborral, míg kedden, 17-én a Romania nagyformában levő együttese lesz a partnere.

A bécsi Hakoah-vel talán fölösleges bővebben foglalkozni, hisz jól emlékszik

mindenkire arra a játékra, amelyet tavaly Kolozsvaron bemutatott, amikor is éppen a formája tetőpontján levő NAC-ot győzte le 3:1 arányban. Az igazán bécsi, az ideális futballt játssza. Az idén különösen pompás formában van a csapat, amely pár nap előtt érkezett hazza külföldi utjáról, amelynek során egyetlen alkalommal sem szenvedett vereséget, pedig ellenfelei között nem egy akad, amely világhírűvel rendelkezik. A csapatról egyébként tudni kell, hogy azonos a tavalyi ittjárt együtessel. Egyetlen ponton sem változott az együttes felállása, ami hozzájárult a Hakoah mai rendkívül nagy formájához.

A bécsi Hakoah július 8-án kezd meg romániai turáját, amikor is Cernovicban játszik a Dragos Voda együttesével, 9-én pedig a Makabit kapja ellenfélül. A csapat Ploestben, majd Brassóban játszik egy-egy mérkőzést és ezután érkezik Kolozsvarra, ahol a Haggibbor sportolói és a kolozsvári zsidó egyesületek ünnepélyes fogadtatást készítenek elő a világhírű zsidó csapat számára.

A Hakoah szereplése nemcsak Kolozsvar, de egész Románia sportjának rendkívül eseménye.

Szombaton és vasárnap folytatják a Haggibbor teniszkupa mérkőzéseit

Cluj-Kolozsvar, július 4. Az esőzések miatt fésbemaradt Haggibbor-kupa tenisz-mérkőzéseket, melyben valamennyi kolozsvári egyesület résztvesz, szombaton délután és vasárnap egész nap folytatják. A verseny a Haggibbor Calea Victoriei pályáján lesz.

A NAGYVARAD-KOLOZSVAR válogatott mérkőzés, mely ma lett volna Kolozsvaron, bizonytalan időre elmaradt.

Az Universitatea kedden 3:1 (0:0) arányban győzött Segesvaron az ottani Aquilla ellen. A gólokat Surlasiu, Ploesteanu és Sfera lötték.

Stockholmban Norvégia válogatottja 3:3 arányban eldöntetlenül mérkőzött Svédország labdarugó válogatottjával.

A Crisana-CFR mérkőzés 1:1 arányban végződött és ezzel az A csoportban befejeződtek a bajnoki mérkőzések. A csoportbajnokságot a Venus nyerte. 2. Crisana, 3. Universitatea.

Július 8-án lesz a Román Kupa döntője Temesváron

Cluj-Kolozsvar, július 4. Az Új Kelet volt az első, amely már napokkal ezelőtt megírta, hogy a Román Kupa döntője nem Bukarestben és nem 15-én, hanem 8-án lesz Temesváron vagy Kolozsvaron. Bukaresti jelentés szerint a Labdarugó Szövetség a kupadöntőmérkőzéseket július 8-ra tűzte ki Temesvárra.

A szövetség egyébként a NAC-Juventus eső miatt fésbszakított mérkőzés folytatását Bukarestbe tűzte ki. A 80 perces július 8-án, vasárnap fogják lejátszani.

Elutasította a Középeurópa Kupa bizottsága a Hungaria óvását. Felelősséget folytatn azonban az úgy ma újabb bizottság elé kerül — azonban ezuttal nem sok eséllyel.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ ÚJ KELETBEN

„A d... küzde... világ... k...”

A revízió, az egyezmény? nemzetközileg

Prága, július 4. Miniszter-egnapos ülést tartott az ország elhagyta fegyverkezése a köv... Prága, július 4. Miniszter-egnapos ülést tartott az ország elhagyta fegyverkezése a köv... Prága, július 4. Miniszter-egnapos ülést tartott az ország elhagyta fegyverkezése a köv...

Prága, július 4. Miniszter-egnapos ülést tartott az ország elhagyta fegyverkezése a köv... Prága, július 4. Miniszter-egnapos ülést tartott az ország elhagyta fegyverkezése a köv... Prága, július 4. Miniszter-egnapos ülést tartott az ország elhagyta fegyverkezése a köv...

Prága, július 4. Miniszter-egnapos ülést tartott az ország elhagyta fegyverkezése a köv... Prága, július 4. Miniszter-egnapos ülést tartott az ország elhagyta fegyverkezése a köv... Prága, július 4. Miniszter-egnapos ülést tartott az ország elhagyta fegyverkezése a köv...

ben, mely már oly rég... az ország gazdasági... lépés történt.

százalékkal redukálják az... rest, július 4. A legfőbb... bizottság tegnap este...

1. től) 1934 július 1-ig... ennyiségét 20 százalé... ennek következtében az...

az egyes országok sze... efficiens megállapítását... mely országból tetszése...

Blatok, úgy mint ed... kció nélkül importál... arra a nagyfonosságu...

váron!

akra, amelyet tavaly... ott, amikor is éppen... levő NAC-ot győz...

Július 8-án kezd meg... kor is Csernovicban... a együttesével 3-én...

Román Kupa

4. Az Uj Kelet... napokkal ezelőtt... an Kupa döntője...

európa Kupa b... vását. Fe'ebbes... r ma új b' bizott...

LELKE: UJ KELETBEN

OLIO SASSO... a kizárólag olajbogyóból sajtolt... tiszta ételolaj, az egész világon... a legkedveltebb

„A diktatura és a demokrácia küzdelme folyik most az egész világon” — mondta Benes nagy külpolitikai expozéjában

A revízió, az Anschluss és a restauráció ellen. Mit hozna a keleti egyezmény? „A németországi események belpolitikailag és nemzetközileg is nagyon fontosak és rámutatnak az egész uralom fejlődésének további irányvonalára”

Prága, július 4. Benes cseh külügyminiszter tegnap mindkét kamarában expozéját tartott az európai egyensúlyért folyó harc új fázisáról.

A miniszter változta azt a sötét helyzetet, amely abból ke'kezett, hogy Németország elhagyta Genfét. Németország fegyverkezése a 352 millió márkával felémelet hadügyi költségvetés folytán nyilvánvalóvá vált.

Franciaország belső és külső helyzete megváltozott. A kisantant megerősítette közép-európai állását; hadseregét és közgazdaságát rendbehozta. Mint további békekezesség következtében a balkáni egyezmény ezzel a jelszóval: „A Balkán a balkáni népeknek!” További következmény volt Szovjetországban már hosszabb idő óta elkészített új tájékoztatója néhány európai államhoz, mindenek előtt Franciaországhoz való közeledésével.

Két egyezmény eszméje. Mindezek előfeltételek voltak, amelyek alapján előállott az európai keleti egyezmény ma oly sokat vita-ott eszméje, amelynek értelme az, megakadályozni, hogy Európában valami történjék, ha a további keleten háboru törne ki.

Ezzel párhuzamosan hasonló földközi-tengeri egyezményre gondolnak. Ezzel azonban nem akarnak semmiféle politikai ág versengő blokkokat teremteni Európában, amelyek automatikusan megalakulnának, ha rövid időn belül nem kerülne sor hasonló együttműködésre.

telét a miniszter nem úgy fogja fel, mint ha ez a két állam végleg el akarná magáig szigetelni, mert a két hatalomnak a keleti egyezménnyel szemben való bizonyos fenntartásait további tárgyalások során tisztázni lehetne.

A revíziós és restaurációs törekvések visszaszorítása

Ennek az egyezménynek a revíziós és restaurációs törekvések visszaszorítása is egyik következménye lenne. Bár az egyezménytől nem lehet csodát várni, mégis lehetne küzdeni minden nehézség ellen abban a biztonságban, hogy nem lesz háboru. Ha az első kísérlet kudarcot vall, az eszme hamarosan újraéledne más formában. Közben azonban — folytatta Benes — barátainkkal a béke biztosításán, a tulajdon erőkön nyugvó saját biztonságunkon és a magunk védelmén munkálkodunk.

A csehszlovák kormány — mondta a miniszter — valószínűleg kénytelen lesz a katonai szolgálati idő meghosszabbítását kérni, hogy minden tekintetben készen álljon. Párt- és nemzetiségi különbség nélkül minden körülmények között meg kell védenünk a demokráciát!

További fejtegetéseiben még egyszer hangsúlyozta Benes a kisantant jelentőségét, amelyről Európa már beláthatná, hogy az európai egyensúly tényezője. Célja megalkuvás nélkül a régi: ellene van minden területi revízióknak, az Anschlussnak és minden Habsburg-restaurációnak.

A lengyel konfliktus

Az egyes államokhoz való viszonyra átérve kijelentette Benes, hogy a Lengyelországhoz való viszony az utóbbi időben nem úgy alakult, ahogyan azt a köztársaság kíváná.

Nincs politikai összetűzésről szó, hanem csupán helyi konfliktusról és tévedés volna feltételezni, hogy ennek az állapotnak oka valamiféle csupán Lengyelország és Csehország között fennálló közvetlen nehézségben keresendő. Valószínűleg könnyű volna egyetértségre jutni minden olyan kérdésben, amely csupán ezt a két államot érinti. Az igazi nehézség abban a körülményben mutatkozik, hogy a két kormány nézetei ma az európai politika bizonyos kérdéseiben nem azonosak. Ebből következik, hogy különbözőképpen járnak el. Ezeket a tényeket tudomásul kell venni és hagyni kell, amíg megérnek a kérdések.

Németországhoz való viszonyunk — folytatta a miniszter — jó és korrekt. Viszonyunkra vonatkozóan csak az általános nemzetközi viszonyok hatnak zavarólag és már csak ezért is kívánjuk a keleti egyezmény megkötését. Ezt az álláspontunkat semmiben nem módosítják a legutóbbi három nap németországi belső eseményei. Expozémat már az események előtt elkészítettem és nincs okom azon bármit is módosítani. Ameddig ezek az események csupán belső ügyekre vonatkoznak, kötelességünk itt egyszerűen tárgyilagos és óvatossággal figyelőnek lenni. Amint ennek nemzetközi következményei illeti,

egyelőre várakozni kell a véleménynyilvánítással. De már ma is világosan állhat bárki előtt, hogy belpolitikailag és nemzetközileg egyaránt nagyon fontos eseményekről van szó, amelyek meglehetősen rámutatnak az egész uralom fejlődésének további irányvonalára.

Ausztriához való viszonyunk is jó. A miniszter felhívást intézett a sajtóhoz, hogy legyen tartózkodó a szomszéd államok belső viszonyainak bírálatában. Fejlesztéseit azzal zárta, hogy utalt az egész világban tapasztalható mozgolódásra, az önkényuralmi törekvésekre és a növekvő nacionalizmusra.

— A diktatura és a demokrácia küzdelme folyik — mondotta Benes — és ez a helyzet még évek hosszú során át fennmarad; egyes államok komoly belpolitikai változásai az elkövetkező időkben Csehszlovákia érdekeit is érinthetik. Cseh szlovákiának azonban politikája mostani vonalán nem kell változtatni.

Egyidejű prágai jelentés szerint a cseh kamara és szenátus egyhangú helyesléssel fogadták Benes expozéját. Még az ellenzéki pártok vezetői is fenntartás nélkül helyeselték a külügyminiszter beszámolóját a kisantantól és a keleti paktumról.

Barthou vasárnap Londonba utazik, ahol állítólag a háborúelőtti angol-francia szövetséget igyekeznek életrekelteni

A szövetségi terv sikere esetén felmondják a locarnói egyezményt?

Párizs, július 4. Barthou külügyminiszter tegnap hosszabb megbeszélést folytatott az angol nagykövettel londoni látogatásáról, amely alkalommal angol kollégájával a legbarátságosabb szellemben fogják megvizsgálni az európai általános helyzetet és annak összes problémáit. Barthou július 8-án indul Londonba, ahol 11-ig marad.

A Daily Herald szerint Barthou francia külügyminiszter vasárnap elkövetkező látogatása alkalmával arra igyekszik rávenni a hivatalos Angliát, hogy szakítson eddigi politikájával

és térjen vissza a háborúelőtti francia-angol szövetség alapjára. A francia kormányfők megértéssel tartják az időpontot ahhoz, hogy ezt a kívánságot előterjessék.

A politikai irányvonal megváltoztatásának főellenzője: Macedonid, hosszú tartamu betegszabadságra utazott. A kormány kebelében növekszik azoknak a száma, akik Hailsham hadügyminiszternek a francia-angol szövetséggel rokonszenvező politikáját helyeslik. Ez a tábor azt hangoztatja, hogy a leszerelési törekvések kudarcot vallottak, hogy a Népszövetség a konfliktusok megszüntetésében tehetetlennek bizonyult, mert egyedül az erkölcsi befolyásolás nem elegendő kiküszöbölésükhöz.

A lap szerint valószínű, hogy a szövetségi terv sikere esetén fel

fogják mondani a locarnói egyezményt és ennek helyébe a francia és az angol szárazföldi, tengeri és légi haderők szoros együttműködése lép.

Fennforog az elgondolás végrehajtásánál annak szükségessége, hogy az angol szárazföldi hadsereget újjászervezzék és akként fejlesszék ki, hogy jóval nagyobb expedíciós hadsereggel szerepelhessen szükség esetén az európai kontinensen, mint a világháboru idején Franciaországban. Szó lesz arról is, hogy az angol légi haderő a keletfranciaországi Maginot vonal mögött több új hadi repülőteret kap. A szövetségi terv két ellenséget tételez fel. Az egyik Németország, a másik a szovjet. A szövetségek nem fogják honorálni a németeknek régi gyarmataik egy részére vonatkozó visszaszerzési törekvéseit, másfelől megakadályozandónak tartják azt, hogy a szovjet Angol-Indiát és Anglia más dél és középázsiai érdekszféráit veszélyeztethesse.

Franciaország a szövetség ellenében abban hagyja, na a szovjettel való kacérkodást és teljesen Anglia mellé állana.

Párizs, július 4. A déli lapok értesülései szerint Barthou Londonban barátságos szellemben meg fogja tárgyalni az angol kormányfőkkel az európai problémák egész komplexumát. Az eszmecsereről nem fognak hivatalos kommunikét közzétenni.

CAPITOL MOZGÓ Csütörtöktől — egész héten! JOSEF SCHMIDT a világhírű tenorista csodálatos filmje: DALOL A VÁGV

Meghalt Madame Curie, a rádium egyik felfedezője

Madrid, július 4. Mme Curie, a világhírű fizikus ma reggel Valenciában meghalt. Curiené fedezte fel férjével

együtt a rádiumot és egy ízben megkapta a fizikai Nobel-díjat is.

TURISZTIKA DAS SCHWARTZ-BUCH A Haggibbor turisztikai szakosztálya folyó hó 8-án vasárnap autós kirándulást rendez Hideszamosra, illetve Nagy-Magurára. A könnyebb kirándulást kedvelők reggel 6 órakor indulnak Hideszamosra, ahol a duzzasztó, valamint a villanytelep megtekintése után pihennek visszatérésig. Turisták indulnak reggel 4 órakor. Visszatérés együtt. Jelenkezni csütörtök és pénteken este fél 8-tól fél kilencig a Haggibbor klubban lehet. Indulás a klubtól.

Tatsachen und Dokumente Die Lage der Juden in Deutschland 1933. A párizsi Zsidó Comité kiadásában most jelent meg 534 oldal, szenzációs dokumentumok és adatok. Ára 300 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában.

A modern hitközség feladatai

Írta: dr. Alfred Klee, a berlini hitközség elöljárója

A berlini hitközség hivatalos értesítőjében a hetenként megjelenő Gemeinde-Blattban a következőkben fejt ki a hitközségi munka problémáit dr. Klée, a berlini hitközség egyik legtekintélyesebb elöljárója. Cikke annál érdekesebb, mert a német zsidóság mai álláspontját tükrözi vissza.

A hitközségnek az egész zsidó életet vissza kell tükröznie, befolyásolnia és alakítania. Ezen a téren nem lehetnek korlátok. Az a fogalom, hogy a hitközség „csak vallásiközösség” — amely fogalom körül évtizedek óta folyik a harc —, a gyakorlatban kibővült, mert az élet erősebb minden elméletnél. A zsidó élet a maga minden kisugárzásában megteremt a maga formáit és meghódította a hitközséget is, amelyben ma mindannak helye van, amit korunk zsidó munkában tölünk követel.

Nem beszélünk a szociális segítőmunka kibővüléséről. Ennek a lapnak minden száma igazolja, hogy mindnyájan érezzük ennek a munkának fontosságát. Előfeltétele ez minden szellemi alkotásnak. Mindenekelőtt a zsidó embernek kell fennmaradnia.

Szoros kapcsolatban van a hitközséggel korunk zsidó kulturális élete. Így a zsidó iskola, amely azelőtt erősen vitatott kérdés volt, ma egyöntetű fellegas szerint a hitközség tevékenységének mellőzhetetlen része lett. A zsidó iskola célja az, hogy zsidó embereket neveljen, őket az életre úgy készítse elő, hogy mint zsidók sohasem mondják fel a szolgálatot. Ez azt jelenti, hogy az ifjúságot a zsidó műveltség minden elemével fel kell szerelni, régi történetünk életbölcsességével épp úgy, mint a létkető zsidó jelen minden erőteljes megnyilatkozásával. Ez azt jelenti, hogy ne csak imáinkban fordítsuk tekintetünket Palesztina felé! Onnan meríti a zsidó vallás és történetoktatás erejét az az ország kiinduló pontja és célja a mi héber nyelvünknek. Hogy ifjúságot a maga életét Palesztinában fogja-e folytatni, avagy itt maradhat-e majd, egyre megy: a zsidó ifjúságnak fel kell keltenie azt az érzést, hogy nagy tradíciója és tiszteletet parancsoló multához tartozik, de legyen meg benne az élő, a jövő szem-pontjából biztató jelennek szilárd támpontja is. Ez semmiestire sem jelenti a környezetünk kultur javairól való lemondást, amelynek körében élünk és amellyel egybeforrottunk érezzük magunkat. Nem ismernek zsidó irányzatot amely másképp érne.

Es ha ezen a helyen néhány hét előtt szó esett a hitközségnek Palesztinához való viszonyáról és az az öröndetes megállapítás történt hogy a német zsidóság körében ma már nincsen ellenzője a cionista munkának, úgy azt hiszem, hogy a hitközségnek az volna a feladata, hogy ne csak gyakorlatilag számoljon azokkal a tényekkel, amelyek abból adódnak, hogy igen sok német zsidó megy Palesztinába és így sok ezer család került itt kapcsolatba Palesztinával. A hitközségnek szellemi téren is revidálnia kell Palesztinához való viszonyát. Azok a teljesítmények, amelyek az egész világ szeméi előtt Palesztinában létrejöttek, nem hagyhatják érintetlenül azokat sem, akik ben-sőleg eddig másképp foglaltak állást ebben a kérdésben. A zsidó kultúra, a fejlődő új héber irodalom, érzeteti hatásait azokra is, akik itt maradnak és akik itt újra gyökeret akarnak verni. Meg kell érteni, hogy Palesztina felépítése nem egy az egyetemes zsidóság életétől független mechanikus folyamat, amely csak ott az országban megy végbe. Olyan mozzalom ez, amely közvetlenül és kihatásaiban korunk egész zsidóságát döntőleg befolyásolja és alakítja. A zsidó kultúra ápolása a hitközség keretén belül nemcsak a zsidó történelem ismeretét jelenti, amelyet

ifjunak és öregnek hozzáférhetővé kell tenni, de jelenti az élő résztvevőit minden zsidó történelemben, jelenti a betekintést a zsidó valóságba és az ezzel való sorsközösséget. Így fogja fel ma ifjúságunk a zsidóságot. Es ha az ifjúság, amely magát német-zsidónak mondja, keresi a zsidó jelenhez való legelőbb kapcsolatot, megérti, hogy minden zsidó munka töredék marad, amely elszakad napjaink döntő eseményétől, Palesztina felépítésétől.

A zsidó kultúrához tartozik a zsidó ház és család. A hitközségnek meg kell teremteni azokat az előfeltételeket, amelyek a zsidó családokat életfelfogással és érzel-ekkel töltik el. A nemzedékek szolidaritása, amelyet nekünk fenntartani vagy újra megteremteni a feladatunk, megköveteli, hogy szülőket és gyermekeket zsidó öntudattal töltsük el, ennek legbiztosabb módja pedig az, hogy az egyéni az élő zsidóság széles körébe bevezessük és részt biztosítsunk nekik a zsidó élet fejlődésében. A zsidó ifjúság zsidó életet követel a zsidó házakban, megé- zsidóságot akar. Újra a formákat keresi: a maga péntek estéjét, a maga ünnepeit, ezzel szellemileg megvalósítja az ősi hazába való visszatérést. De az ifjúság még töb-

bet is akar. Követelést jelent be az igazi zsidóság átéléséhez és ez az igazi zsidóságot abban a sorsközösségben látja, amely őt minden zsidó léthez és főleg az éietrekelő Palesztinához hozza köti. A sport sem magáért a sportért fontos a zsidóság számára, hanem az a célja, hogy az így nyert erőt a zsidó nép építő akaratának szolgálatába állítsa. Így a zsidó ifjúság kezelése természetesen nemcsak egy hitközségi szakosztálynak sablon-szerű munkája. Ifjúság és hitközség egy, mert holnap az ifjúság lesz a hitközség. Elő kell készíteni arra az időre, amikor ő lesz a vezér. Éreznie kell — és ezt az érzést kell felkeltenie a hitközségnek —, hogy ő egy láncszem a láncban. Érezze a felelősséget a saját sorsa, egész közösségünk sorsa, valamint a holnap sorsa szem-pontjából is.

Mi zsidó emberek vagyunk német talájon. Felesleges és különösen napjainkban felesleges újból és újból hangsúlyozni, hogy mi őszintén érezzük a környezetünkkel való egybeforrottságunkat. Mi gyakran megmondjuk már, hogy a zsidóságnak való visszatérés nem jelenti németiségünk megtagadását. Róbert Weltsch véleményé-hez csatlakozom, aki rámutatott arra, hogy a zsidó éppen a maga zsidó voltá-nak az elismerésével teremti tiszta, világos és produktív viszonyt a német néphez és a német szellemhez, hogy mi zsidók a saját lényegünk fenntartásával tudjuk őszintén kidomborítani németiségünket és hogy helytelen az, ha ebben a kérdésben különbséget tesznek cionisták és nem-cionisták között.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, csütörtökön kétfős műsor. 2 film egy helyéért: I. Nyomatlanul elűnnék a leányok. Világszláger. Premier, Erdélyben először. II. Kaland a Lidón. Operet sláger. Fősz: Alfred Picca-ver, Szőke Szakáll, Nora Gregor.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön premier: Vértő vágyak. A szerelem és izgalom filmje. Fősz: Frederic Marsch és Claudette Colber.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, július 5.

Bukarest, 13: Vízalás. Grammfón. — 13.45: Színházi hírek. Könnyű zene grammfónon. 14.15: Hírek. 14.40: Grammfón 19: Hangverseny. 20: Szabadegyetem. — 20.15: Könyvekről. 20.30: Hangjáték. A szünetben felolvasás. Utána hírek.

Budapest, 7.45: Torna. Grammfón. — 10.45: Hírek. Felolvasás. Grammfón. 13: Déli harangszó. 13.05: Teichmann Irén és Kenyeres Zoltán hangversenye. 14.30: Bertha szalonzenekar. 17: Sport. 18.30: Magyar dalok. 20: Fenyves Alice hegedű. 20.30: Munkásóra. 21: Az Operaház zenekara. 21.50: Külpolitikai figyelő. —

23: Cigányzene. 24.10: Pataky-jazz. Bécs. 18.10: Grammfón. 20.55: Klászikus és modern német operettek. Berlin. 20: Schubert—Beethoven hang-verseny. 21.15: Hangjáték. Stuttgart. 22: Szórakoztató zene. 24: Hegedű- és zongoradarabok. Róma. 21: Grammfón. 21.45: Hangver-seny. Utána szórakoztató zene. Prága. 20.30: Wilhelm Tell, Rossini operája. 23.15: Grammfón. Varsó. 18.35: Kamarazene. 20.15: Ének. 20.40: Lemezek. 21.12: Szórakoztató hang-verseny. 23.15: Táncezne.

Péntek, július 6.

Bukarest. 13: Vízalás. Grammfón. — 13.45: Színházi hírek. 14.15: Hírek. 19: Népzene. 20.30: Szabadegyetem. 20.45: Grammfón. 21: Előadás. 21.15: Hangver-seny. 21.45: Felolvasás. 22: Zongora. — 22.30: Hangverseny. 23: Hírek.

Budapest. 7.45: Torna. Grammfón. — 10.45: Hírek. Felolvasás. Grammfón. 13: Déli harangszó. 13.05: Katonazenekar. — 14.30: Grammfón. 16.30: Diákféltóra. 17: Csevegés. 18: Előadás. 18.30: Cigány-zene. 19.30: Eyszen Irén énekel. 21: Rádiószínház. 21.50: Keleti zene. 23.10: Cigányzene. 24.15: Jazz.

Bécs. 20.40: A végrendelet, zenés ko-média. 23.15: J. Holzer-zenekar.

Berlin. 20.15: Zene, régi hangszereken. 22: Rádiózenekar.

Stuttgart. 18.30: Táncezene grammfó-non. 24.20: Táncezene.

Róma. 21: Grammfón. 21.45: A gésák, operett.

Prága. 20.25: Smetana hangverseny. 23.15: Grammfón.

Varsó. 20.15: Szórakoztató hangverseny 21.10: Szimfónikus hangv. 23.30: Tán-czene.

FLIT
megöli a legyet,
mielőtt a légy
öli meg Önt!

FLIT KELL ÖNNEK ÉS NEM UTÁNNA!

Szerezzen butoraink

minőségéről in-formációt vevőinktől!

Ezek cím-jegyzékét készséggel elküldjük!

Székely & Réti

Butorgyár Rt.-tól, Targu-Mures. Fjokok: Bucuresti—Brasov

APRÓ HIRDETÉSEK

Magyari közlésül egy más 2 lej, vash-gabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hird. 20 lej. Alkáltszerzőknek 50 százalékos kedvezmény. Apróhirdetéseket díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy fogadjunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Fűzők? Melltartók? legelőnyösebben Garmid Szalonban Str. Neculcea (Kornis u.) 2. Renner palota.

Férfigyengeségeknél, szekszuális zava-roknál azonnali segítség. Bízalommal küld-jön váaszbélyeget „Laboratórium” Bra-sov, Str. Bratianu 64.

HELYI IPARVALLALAT keres kevés készpénzzel és garanciával bíró komoly, 30-an felül 50 százalékos társat üzlet. kibővítésre. Csakis komoly üzletemberek írjanak „Komoly” jelígre, amit a kiadó. hivatal továbbít.

Román anyanyelvű egyetemj hallgató tanári szakos korrepetálást vállal. Eset-leg kocsit. Ajánlatokat „Gyakorlatj pedagógus” jelígre a kiadóba.

Előnyomatás a legújabb minták szerint fehérneművarrás, kézi és géphímzés, csipkebevarrás, függöny, ágyszerítő össze-állítás monitrozás legszélesebb, legelőcső-ban FISCH BÖSKE kézimunkaszalonjában Cluj, Str. Baritiu 16.

Kis tőkével társat vagy társnőt kere-sek ipari vállalkozáshoz. „Szakember” jelígre a kiadóba.

Centruban lakótársnőt keresek. „Vil-gásos, olcsó” jelígre a kiadóba.

Különbejárati ucai butorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Str. Aba-tele Zavoral 2. B. Övár.

Héber tanítás. A csernovici héber se-minarium végzett tanítója hébert tanít egyénenként és csoportokban. Eredmény-biztosítva. Közelebbit a kiadóhivatalban, vagy Hosszu u. 31 szám alatt Polikovián-nál.

Fiatal héber óvónő nyaralattás ellené-ben gyermekek héber, román és német oktatását vállalná. Leveleket „Óvónő” je-lígre a kiadóba kér.

Eladó: His Master villany- és koffer-gramfón, majdnem új lemezek, hírneves festmények. Képeretezés és keretreno-válás: „PAX” Cal, Victoria 6.

Kiadó különbejárati butorozott szoba napos kertés udvarban. Reg. Ferdinand 107. földszint.

Vakációra elfogadunk középiskolai zsi-dó tanuló két elemista fiúhoz, héber és úmádkozásban jártasság szükséges. Fize-tési igényeket megírni. Lustig Ambrus feloldulmare, jud. Somes.

HÍR

A Zsidó Párt jo Str. Gen. Filipescu Inspekei Csütörtök, július 5

Három

A napokban hártan, de nem rossz szerkesztőségbe. P. Valahogy pénz nél. Ruszinszkóból jó krízis író nyomor-tól Jasinág a nélkül ebből a pokolból. Három zsidó sors. Melleit, név nélkül. A Huszonnyoi-családból származ segit tett tisztvise kal-mazásban egy termelő cégnél, am-előtt likvidált. A érezte, hogy pályá-hát megtanulta az De így sem tudot ba, majd Pozsony sefőr boldoguljon és két év óta n. Moso a világot a tette reá, hogy r akar Palesztinában

B. Bustinán v gyermeket, felesé-Abbó, amit közse-dot megélt, teh-vitte a sűteményt. száz kőlt adott e az utóbbi időben, háromszor, kifoszt sűtemény. nem szolgabíró, a es jegyzőkönnyvet ve-de megmondták. lépésre ne számíts. Tiszre sincs, a fü-dogoztak, megállt-rek az éhségtől n. lehet ezért büntetr-nincs mit csináln-ta a dolgo-feleség-hogy rövidesen es-és hajón, ahogy t. C. Tömzi, szók-erős, a fiatalok e-mében. Ha kell é-— csak jusson el. Otthon mézáros. agia, de a telep-vedő a munkanél-Velük megy.

Igy került egy-családos kisipar-társak lettek és elválaszthatatlan

Miért mondom teket, amik nem nyomott szürkesé. Azért, mert m. Ezek a hármab-biekből kiderül. Ezek azért állt-segítsük őket egy-megint expedít-tovább. Mert elvégre nyájunkat érhet.

Tehát úgy ill-mind minden na-legen egy kicsi-lyen embereket. derachim” — ig-segélypénztárt, az efajta szegé-hitközségek, a c-jóléti intézmén-tudvalevően nín-azokhoz, akik k-azokhoz, akik a-dás módjára bot

Kérem tehát szor — az illete-remtsék meg ez-sok hozzá, külrő-a meggondolás-markánsan ju-nachnu. Hiszen mind-gyunk.

HIREK

A Zsidó Párt jogvédő irodája:

Str. Gen. Filipescu (Szentlélek u.) 1/a.
Inspekciós ügyvéd:
Csütörtök, július 5: Dr. Diamandstein A.

Három vándor

A napokban három fiatalember fáradtan, de nem rosszkedvűen állított be a szerkesztőségbe. Palesztinába készülnek. Valahogy pénz nélkül akarnának kijutni. Ruszinszkóból jöttek, ahol a gazdasági krízis tróó nyomorban tobzódik. Ungvártól Jasinálg a nélkülözés pokla terül el és ebből a pokolból menekültek a hármak. Három zsidó sors. Álljanak itt egymás mellett, név nélkül abc sorrendben.

A. Huszonnyolc-harminc éves, jómodu családból származó, kereskedelmi érettségű tisztviselő. Nyolc évig volt alkalmazásban egy fakereskedelmi és fatermelő cégnél, amely azonban három év előtt likvidált. A fiatal tisztviselő úgy érezte, hogy pályát kell választania, tehát megtanulta az elektrotechnikusságot. De úgy sem tudott elhelyezkedni. Prágába, majd Pozsonyba utazott, hogy mint sefőr boldoguljon. Ez sem sikerült neki és két év óta munka nélkül tengődik. Most a világot a nyakába vette és életét tette reá, hogy révé jusson. Dolgozni akar Palesztinában.

B. Bustinán volt pékmester. Három gyermeket, feleséget kellett elkarantánia. Abból, amit községében sütött, nem tudott megélni, tehát a közeli községekbe vitte a süteményt. Tereblán naponta kétszáz kilót adott el, de az éhes paraszok az utóbbi időben, minden héten legalább háromszor, kifosztották. Egyetlen darab sütemény nem hagyta meg neki. A szolgabíró, a csendőrség parancsnoka jegyzőkönyvet vett fel minden esetben, de megmondták neki, hogy továbbmenő lépésre ne számítson. A népek kukoricálsztrre sines, a fűrészfűzemek, ahol eddig dolgoztak, megállították. A jámbor emberek az éhségtől ragadozókká lettek. Mire lehet ezért büntetni őket? B. belátta, hogy nincs mit csinálni. Otthon megtanácskozta a do'go' feleségével és úgy határozott, hogy rövidesen csomagol és megy yalag és hajón, ahogy tud — Palesztinába.

C. Tömzsi, szőke fiú, hallgatag. Izmos, erős, a fiatalok elszántsága lobog a szemében. Ha kell évekig kóborol — mondja — csak jusson el egyszer Erec Jisráébe. Otthon mérsáros volt, egy chaluc csoport tagja, de a telep felosztott és azóta szenved a munkanélküliség ezer gyötrelmeit. Velük megy.

Igy került egyrűvé: az intellektuel, a családos kisiparos és a munkás. Sorsársak lettek és Erec Jisráé) jegyzőben elválaszthatatlan barátok.

Miért mondom én el ezeket az apró eseteket, amik nem is ugranak ki napjaink nyomott szürkeségéből?
Azért, mert más is akarék mondani. Ezek a hármak ugyanis, amint az előbbiekből kiderül, nem hivatalos kéregetők. Ezek azért állítottak be hozzánk, hogy segítsük őket egy következő stációig, ahol megint expedílják őket és így tovább, tovább.

Mert elvégre zsidók vagyunk és mindnyájunkat érhet baj eset.

Tehát úgy illenék, hogy városunkban, min minden nagyobb zsidó közösségben, legyen egy kicsiny pénzalap arra, hogy az ilyen embereket továbbsegítsünk. „Kupat derachim” — így nevezik másutt ezt a segélypénztárt, amely rendelkezésére áll az efajta szegényeknek. Összeállítják: a hitközségek, a chevrák, a nőegyletek és a jóléti intézmények, amiben Kolozsváron tudvalevően nincs hiány. Nem méltó sem azokhoz, akik kérnek ilyen segítyt, sem azokhoz, akik adják, hogy alambiznászkodás módjára bonyolódjék le ilyen aktus.

Kérem tehát — ezúttal talán huszadszor — az illetékeseket, szervezők és teremtsek meg ezt az intézményt. Nem kell sok hozzá, különös szívjóság sem, csak az a megfontolás, ami a Bibliában olyan markánsan jut kifejezésre: Ki gerim nachnu.
Hiszen mindnyájan jövevények vagyunk. (sz. i.)

„Fulgarine”

A legkönnyebb és legegészségesebb esőköpeny
Törvényileg védett angol gyártmány és garantáltan vízhatlan. Követelle az eredeti címét:

ÁRA 450 LEJ (öv nélkül)

„Fulgarine” 12 színárnyalatban kapható (nők, férfiak és gyermekek részére) minden jobb szaküzletben.

Emil Ludwig elkobzott vagyonát vissza kellett adni

Bern, július 4. A svájci kormány közbelépésére a német birodalmi kormány hatályon kívül helyezte azt a rendeletét, amellyel elkobozta Ludwig Emilnek, a világhírű írónak minden vagyonát és könyvtudójától járó jövedelmeit. A „Bund” című felhivatalos svájci újság jelenti mai számában,

hogy a szövetségi kormány berlini diplomáciai képviselő útján tiltakozott az elkobzás ellen, mert Ludwig Emil 1932 augusztusa óta svájci állampolgár és a svájci Ascanában illetékes, mióta Németországban a nemzeti szocialista uralom vette át a kormányt.

— Angol vezérkari tisztek tanulmány útja a francia csatárokban. Londonból jelentik: Az angol vezérkar tisztségei beutazzak a francia csatárokba, hogy a legújabb hivatalos hadtörténet tanúsága alapján a helyszínen tanulmányozzák az Aisne körüli 1914-i hadműveleteket. Főként azokat a nagy lehetőségeket fogják tanulmányozni, amelyek a szövetségesek a marne győzelem után elmulasztottak kiaknázni. Szakelőadók meg fogják magyarázni a tiszteknek, hogy miként vívták ezeket a csatákat a mai viszonyok mellett, a legújabb fegyverekkel. A harcterek tartandó gyakorlati előadások eszméjét főként a vezérkar főnöke pártolja és több angol vezérkari tiszt már Franciaországba utazott a tanulmányút előkészítésére.

— Maklacs székrekedés, vastagbélkatarus, puffadás, vértörődés, anyagcsere-zavarok, sárgaság, aranyeres csomók, csípőfájás eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel és este egy-egy pohárral bevéve — rendkívül becses háziszér.

— Megindultak a tengeri-szállítások Romániából. Prágából jelentik: A tengeri-szállítások Romániából megindultak. A csehszlovák kormány a gabonabiztonság útján ezzel a tengerrel a rutén feloldélemzését kívánja biztosítani. Ugy hírlik, hogy öt hónapban belül kétezer vagon tengerit fognak átvenni Romániától.

— Tudnivalók azon szülőknek, akik gyermekeiket a lombi nyaraltatási telepre akarják küldeni. Amennyiben sok szülő a nyaraltatási telep vezetésétől kér utalgaztatást gyermekeiknek a telepre való mikénti felvételéről, az érdekelteket ezuton értesítjük, hogy minden gyermek előbb a népjóléti hivatalban kell hogy jelentkezzen s csak az onnan kapott törzslap alapján lesz a telepen állományba véve és elhelyezve. Azokat, akik ezen hivatal elkerülésével fognak a telepre való felvételre jelentkezni, kénytelenek leszünk visszautasítani, fáradtságot és időpazarlást okozva a szülőknek és gyermekeknek egyaránt. A gyermekek II-ik csoportja július 15-én lesz felszállítva a telepre fentjelzett hivatalból (Str. Cogălniceanu 4.), ahol ezalkalommal meg lesz vizsgálva minden egyes gyermek poggyásza annak megállapítás végett, hogy van-e minden gyermeknek rendes és megfelelő ágyneműje. Akik hiányosan lesznek felszerelve nem lesznek felszállítva. Indulási idő délelőtt 9 óraker. A telep igazgatója: Florian tanár.

— Spanyolországban is koncentrációs táborokat létesítenek. Párizsból jelentik: Az Information szerint Spanyolországban három millió pezeta költséggel hozzáfogtak koncentrációs táborok létesítéséhez, a melyekben a közrendet zavarók elhelyezést fognak találni.

— Szívbetegeknek és érlelmeszedésben szenvedőknek reggel éhgyomorral egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű ürülést biztosít, a gyomor és a belek működését elősegíti s az emésztés renyhességét csakhamar megszünteti.

— Tovább pusztít az árvíz az ország számos vidékén. Bukarestből jelentik: Az esőzések még mindig pusztítanak az ország számos vidékén. A tutovamegyei Lovestji falu határában mezőn dolgozó két asszonyt elsodort a hirtelen támadt árvíz. — Tegnap hatalmas felhőszakadás volt Barladban és környékén, 11 óraker villám csapott be a 10. lovasezred kaszárnyájának egyik szobájába, ahol több tiszt ar-tózkodott. Szerencsére az ijedségen kívül nem történt bajuk. — Nagy károkat jelentenek Bukovinából, Jasi környékéről, Mehedinti megyéből, ahol különösen a szőlők szenvedtek sokat, Moldovában és Erdélyben a vasuti vonalakon vannak több helyen forgalmi nehézségek.

— Meghalt az utolsó amerikai rabszolgánál. Newyorkból jelentik: A louisianai Hot Springs községben a napokban halt meg százhuszonhét éves korában Minerva Stone, aki legidősebb néger nő volt. Még akkor született, amikor Amerikában a rabszolgakereskedés virágzott. A kis Minerva egy gyapjuültetvényen levő nyomorúságos kunyhóban látta meg a napvilágot. Körülötte csak rabszolgák dolgoztak. Apja is ezek között volt. A gyermek születése után az ültetvény tulajdonosa az apát ezer dollárért eladta a szomszéd birtokosnak. Az anya a kis Minervával nem követhette férjét, mert ő gondozta gazdájá feleségének haját. A leányka az ültetvényen nőtt fel, soha iskolába nem járt, írni, olvasni, számolni nem tanult. Mikor tizenhat éves lett, gazdájá — anélkül hogy bárkit is megkérdezett volna — feleségül adta egy fiatal rabszolgához. Tizenegy évi házasság után az ültetvényes a házastársakát elszakította egymástól, mert a nőt eladta és ez kénytelen volt gyermekeivel együtt követni új gazdáját a mintegy négyszáz kilométer távolságra fekvő birtokára. Néhány évet töltött ezen a helyen, azután ismét vásárra került. A szerencsétlen asszony még nyolcezerbe került, be kedvezőbb fordulat, mikor 1865-ben a rabszolgáság megszűnt és ő a néger nagy felszabadítójának, Lincoln Abrahámnak egyik rokonához került, mint szakácsnő.

— Leszerelési dokumentumok. Londonból jelentik: Az angol alsóház ülésén Baldwin a nemzetközi flottakonferencia előkészítésére vonatkozó interpellációra adott válaszában kifejtette, hogy diplomáciai tárgyalások vannak folyamatban ebben az ügyben s hogy jelen pillanatban nem tehet semmi nyilatkozatot, mert árthatna a tárgyalások eredményének. Pétián marsall hadügyminiszter a törvényhozás hadügyi bizottságában bejelentette, hogy szükségessé válik harmincezer új katona sorozása, akiket a keleti határerődökhöz fognak vezényelni. Fennáll a lehetősége annak, hogy a helyzet komolysága ellenére sem lesz szükséges a katonai szolgálati időt egy évről felelelni, de ez is a helyzet további alakulásától függ s erre nézve kötelező kijelentést nem tehet. — Moszkvai jelentés szerint a szovjet négy, egyenként hétezer tonnás cirkáló és négy torpedóuzót rendel franczia hajógyárakban. — A francia fővárosba várt román kormányfőfiak elsősorban hadfelszerelést biztosító megállapodások ügyében fognak tárgyalni Párizsban. Tatarescu miniszterelnök kötelezettségvállalása kötni fogja elkövetkezendő utódjait és a román kormányelnöki székben.

— Csak szerdán tarthatnak az üzletek egész nap nyitva. A kolozsvári rendőrkvesztura közli hivatalosan, hogy hetenként egy napon: szerdán tarthatnak az üzletek egész napon nyitva.

— Országos vásár. Jibou községben (jud. Salaj) az országos vásárt július hó 11 és 12-én tartják meg.

— Az ötödik állami osztályorszájatek III. oszt. 2 napi főbb nyereményei (1934. július hó 4-én): 1.000.000 lejt nyert a 43.699. 100 ezer lejt: 24.088, 50 ezer lejt: 12.421 és 36.376, 25 ezer lejt nyertek: 8063, 9725, 10.595, 19.198, 22.435, 28021, 30.941, 59.174, 63051, és 73.051. Az egy-egy milliós mozgó jutalom sem az első, sem a második, sem a harmadik osztályon nem lett kihuzva, a negyedik osztályon augusztus hó 1 és 2-án négy darab egy-egy milliós mozgó jutalom kerülhet kisorsolásra. A közbeeső osztályokon ki nem huzott mozgójutalmak az ötödik osztály utolsó huzási napján kötelezőleg kihuzatnak.

— Összeírják Oroszország vízfórrásait. A szovjetkormány a pusztító szárazság leküzdésére elrendelte Oroszország valamennyi vízfórrásának összeírását. A száz hatalmas kőtetet kitevő lajstrom, amelynek összeállítása több évig is tart, a Szovjet területén lévő összes víztartályok források, patakok, folyók, moecarak, tavak, tengerek és gleccserek pontos leírását fogja tartalmazni.

— Eladják a volt spanyol király borait. Madridból jelentik: A spanyol köztársaság kormánya elhatározta, hogy kiárusítja a királyi pince borait és egyéb italait. Az italzakértők már nagyban ké szülnék a híres italoknak, az 1868-as Morton-konyaknak, a nagyszerű Jerez-boroknak és az 1874-es Mouton-Rotschild-nak megvásárlására.

— Csodálatos szemoperáció. Londonból jelentik: Csak most hozták nyilvánosságra azt a csodálatos szemoperációt, melyet néhány hónappal ezelőtt végzett Tudor Thomas a híres szemspecialista a londoni Ophthalmic-kórházban, minthogy csak most bizonyosodott be, hogy az operáció sikerült. Két beteg fekiúdt ebben kórházban, akiknek egy-egy szemét el kellett távolítani. Ezeknek az eltávolított emberszemeknek a segítségével visszaadták a látását egy asszonynak, aki már 35 éve, kéthetes korától fogva vak volt. A két beteg, akinek szemét kioperálták, ez ideig semmit sem tudott arról, hogyan használták fel a szemüket. A két eltávolított szemből finom hártványkat fejtett le Tudor Thomas dr. s a hátszálvékony belfonállal varrta be a vak asszony szemébe. Az operáció még januárban történt meg, de az asszony szemén ezideig vastag kötés volt s csak most, hogy a kötetet levették, lehetett megállapítani, hogy az operáció minden reményen felül sikerült. Az asszonyt most látni tanítják, nagy falitáblákon mutatják be neki a legfontosabb tárgyak képeit. A tanulás elég nehezen megy. Harmincöt éves vaksága alatt annyira hozzászokott a Braille-íráshoz, hogy a rendes írással írt levelet is még mindig kézzel akarja kikapogatni. Az asszony, aki most látását visszanyerte, különben kiváló szakértője a vakok írásának és ezen a téren sok újítást is hozott be.

UJ KELET Legújabb hírek

Likvidálás előtt a Harmadik Birodalom

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

tát, sőt azt is biztosítani tudta magát, hogy szükség esetén még a rohamos csapatok fölötti parancsnokságot és ellenőrzési jogot is reábizzzák.

Röhm újabb kísérletet tett Hitler birodalmi kancellárjánál, de ezzel is kudarcot vallott. Ez idézte elő azt a helyzetet amely végül is a június 29-i eseményekhez vezetett.

Ettől a mozgalmától teljesen különálló volt a reakcionárius elemek mozgalma amely elsősorban az elégedetlen intellektueket egyesítette. Ezeknek élén az Uriklub állott és a mozgalom vezetői a konzervatívok köréből kerültek ki.

A lap rámutat francia körök befolyására is. Erre mutat az is, hogy Marianne, a Vossische Zeitung volt párizsi tudósítóját letartóztatták.

A lap végül foglalkozik a szereppel is, amelyet állítólag a berlini francia nagykövetség játszott.

Osztálypolitikai körökben, amelyek közel állnak Dollfuss kancellárhoz, a helyzetet a következőképpen ítélik meg:

A nemzeti szocializmus, az SA és a Harmadik Birodalom kétségtelenül a likvidálás előtt áll. Az első likvidátor pedig nem más, mint maga Hitler. Végrehajtója a likvidálásnak pedig a Reichswehr, amely gondoskodni fog a rendről. Hitler, aki felkelte a forradalmi erőt szocialista jelszavakkal, kénytelen volt eltérni a szocializmustól és a polgárság és a Reichswehr oldalára állott.

Erre egyszerűen szüksége volt azért, hogy megmentsse életét bajtársai ellen.

Általában azt hitték, hogy Hitler és a náci-baloldal között csak szeptember elején kerül sor a leszámolásra. Az események azonban gyors tempóban fejlődtek, mert a régi nemzeti szocialista harcosok nem akarták bevárni dicsőtelenségüket, vagyis azt, hogy az eredeti program követése miatt csendben kirugják őket a pártból.

Ezért már most egy nagy rajtaütéssel meg akarták csinálni a második forradalmat, amelyet Hitler ellenére akartak végrehajtani a nemzeti szocializmus gazdasági programjának végrehajtására.

Ha Hitler július elsőjén nem szabadgátlotta az SA-embereket, akkor még kitalálható lett volna a lázadás. Talán a szabadságolás ténye sem robbantotta volna ki az elégedetlenséget. Ellenben az a tény, hogy Hitler megtöltötte nekik az uniformis viselését és a gyűléseket megtartását, valamint bármilyen propaganda üzését, a legostobább SA-alvezér előtt is nyilvánvalóvá tette, hogy immár az egész mozgalmat el akarják intézni. Csak vezérré volt szükség, aki kimondja a jelszót. Ez a vezér pedig jelentkezett Röhm kapitány személyében, aki elszántságáról volt ismeretes. Hitler őt is hidegre tette és minden oka meg volt, hogy élére álljon az elégedetleneknek. Hangosan hirdette, hogy Hitler elvesztett a régi náci harcosok számára, hogy csatlósja lett a Reichswehnek, hogy aláírta a nemzeti szocializmust és odaállott nyíltan a polgárság védelmére.

Ebben a veszedelmes helyzetben úgy a Reichswehnek, mint Hitlernek eszelkednie kellett. Bármiképpen is forduljanak a dolgok, egy bizonyos Németország rendszerváltás előtt áll...

Az angol nép lelkiismerete fellázad

London, július 4. A Times vezércikkét közlő címmel: „Középkori módszerek”. A cikk szerint az angol nép morális lelkiismerete fellázad a német diktátorok kegyetlenkedése ellen. Ezek a kormányzati módszerek, amelyek nem vesznek

tekintetbe semmiféle erkölcsi törvényt és az emberi lét és szabadság törvényeit, azaz a következménnyel járnak.

hogy Németország megszűnik tagja lenni az európai modern államoknak.

A gondolat szabadság teljes elfojtása, az országnak kémekkel való elárasztása, úgy hogy minden ember gyanu alatt állónak érzi magát, a lelkek megzavarása és megmérgezése egész az örültségig menő propagandával, szakadékok ástak Németország és a civilizált világ között. Sajnálatos tény, hogy a német nép nem mutathat semmi reakciót azzal szemben, mert semmiféle módon nem nyilváníthatja akaratát választások formájában.

Középkori módszerek ezek, amelyek megtörténhetnek Abdul Hamid Törökországban, de lehetetlennek látszottak a 20. század Európájának egy nagy civilizált államában.

Ime, lecke ez az egész világ számára, — fejezi be a Times nagyhatású cikkét — hogy milyen erkölcsi felháborodást váltott ki az angol népből a német diktatura arra nemcsak ennek a mérsékelt angol világlapnak a cikke mutat rá, hanem kivétel nélkül az egész angol sajtó igen éles támadásai Hitlerék ellen.

Barthou Hitler végnapjáról

Párizs, július 4. Hiteles helyről származik az a hír, hogy Franciaország már hetekkel ezelőtt tájékozta volt a Hitler ellen irányuló összeesküvést. Egy külföldi állam diplomáciai képviselője — nem német — mondta el bizalmas körben hogy Schleicher tábornok, még mikor hivatalban volt, összeköttetést keresett és talált egy külföldi állammal s akkor mindenki úgy tudta, hogy Franciaországról van szó. Az összeköttetést egy Párizsba menekült német hírlapíró közvetítette

Schleicher tábornok és a francia kormány között.

Ezeknek az előzményeknek ismeretében érthető az a két távirat, amelyekben Hindenburg elnök üdvözölte Hitler kancellárt és Göring porosz miniszterelnököt.

Hindenburg tábornagy ugyanis ahhoz gratulált, hogy sikerült meghiusítani egy árulást, amelyet Franciaország is támogatott.

Diplomáciai körökben mondják, hogy az összeesküvés terve készítette Barthou külügyminisztert arra a nyilatkozatra, a melyet egy európai hatalom párizsi képviselője előtt tett, hogy

Franciaország nem hajlandó Németországnak a fegyverkezés terén bármiféle engedményt tenni, mert a Hitler uralom napjai meg vannak számlálva.

Barthou a kérdéses alkalommal a legnagyobb titkolózással mondta az illető diplomatának, hogy Németországban összeesküvés készül Hitler ellen s annak életét lelke Schleicher tábornok.

Ennek az értesülésnek londoni diplomáciai körökben annál inkább hitelt adnak, mert mikor Schleicher tábornok kancellár volt, már rebesgették, hogy titkos kapcsolatban áll a francia vezérkarral s bukása küszöbén terve már közel volt a megvalósuláshoz.

A szovjet véleménye

Moszkva, július 4. A moszkvai Pravda a szovjetkormány hivatalos lapja, rendkívül részletesen foglalkozik a német eseményekkel. Többek között ezeket írja:

— Az események összefüggésben vannak Hitler legutóbbi esseni látogatásával. Hitler felkereste Kruppot és a kancellár és a nagyiparos szövetséget kötött. Amikor Papen híres beszédét elmondta, tudta,

hogy mögötte áll a nehézipar, a bankvilág és a Reichswehr.

Hitler és Göring csoportja az utóbbi időben nehéz helyzetbe került. Hitler most megakadályozta azoknak a hatalomra jutását, akik ki akarták használni a rohamos csapatok elégedetlenségét.

A tüke, mely hálás volt Hitlernek szolgálataiért, napról-napra jobban felismerte, hogy milyen veszélyt jelent a mai viszonyok között a szocialis demagógia.

Most azután a diktatura maga is beismeri, hogy politikája csődöt mondott.

Ismét a gépfegyverek segítségével folyamodott, de most már a saját gárdája ellen. Kénytelen volt kapitulálni a reakcionárius csoportok előtt, melyek tegnap még Göbbels gonyjának tárgyai voltak.

Uj német külpolitikai tanácskozások

Párizs, július 4. A Paris Soir külön tudósítója jelenti lapjának Zürichből, hogy a német nemzeti szocialista párt tulzós szárnyát a külpolitikai kudarcok keserítették el annyira, hogy az elégedetlenség kirohant. Báró Neurath birodalmi külügyminiszter a külpolitikai kérdésekben szenvedett vereségekről tanácskozási part külpolitikai párt szakértőjével s abban állapodtak meg, hogy a legsürgősebben Berlinbe hívják a külföldi diplomáciai képviselőket. Arról akarnak dönteni, hogy Németország csatlakozzék-e a regionális szerződési rendszerhez s annak keretében igyekezzen a békeszerződés revízióját kiterjeszteni, vagy megmaradjon a mostani elszigeteltségében.

Hitler monarchistának csap fel

London, július 4. A Daily Express szerint Hitler, hogy uralmon maradjon, rövidesen kijátssza a monarchista kártyát. A velencei találkozás alkalmával, állítja az angol lap, Mussolini azt tanácsolta a kancellárnak, hogy állítsa vissza a monarchiát. Az új eszázár Ludwig Ferdinánd, a volt trónörökös fia lenne. A lap hozzá teszi, hogyha nem történik meg a restauráció, úgy hat hónapnál tovább a hitlerista rezsim nem tarthat.

A rohamcsapatok háromnegyed része még mindig a kormány ellen forrong!

Buearesti-Bukarest, július 4. A Veste

közül Berlinből egy hivatalos közleményt, mely köztudomásra hozza, hogy nem adnak ki ezennel engedélyt a német terület elhagyására. Ezt a kommunikációt annak a ténynek következményeként adták ki, hogy nagyszámú lakos, kiket megrengettek az utóbbi napok eseményei és akik meg vannak győződve, hogy az atrocitások folytatódni fognak, szomszédos országokba menekültek, különösen Svédországba. Magánúton úgy értesül a Veste,

hogy több menekült az üldözött rendőrség tetten ért, mikor egy svéd hajóra szálltak fel, mire tűz alá vették őket. A halottak száma állítólag igen nagy.

Dacára a kormány minden intézkedésének, pánik uralkodik a lakosság körében és azoknak a száma, kik elrejtőztek, igen nagy, de a menekülmi készülöke még nagyobb. Ugyancsak a Veste úgy értesül, hogy több, mint háromnegyede a ro-

hamzszólalóknak továbbra is a kormány ellen forrong és egyes vidéki városokban a hatalom ezeknek a zászlóaljoknak kezén van, akik fel vannak fegyverezve.

A Veste szerint Berlin és a nagyvárosok uccáit állandóan megszállva tartják a fekete-gárdák tagjai és különösen a munkásnegyedeket kísérik figyelemmel. Akit megérintenek, rögtön letartóztatják.

Ugyiszintén Bajorországban is igen súlyos a helyzet.

Az ugynevezett kétes elemek kiűrtására bevezetett akció folytatódik. Münchenben állítólag még a múlt éjjel újabb 8 egyént öltek meg. Az uccán cirkáló csapatok nem vesznek különbséget: mindenkire rálönek, aki gyanusnak látszik.

A nagy bizonytalanság

Párizs, július 4. A németországi politi-

kat helyzet most már nagy vonalakban tisztázottnak tekinthető. A minisztertanács által tegnap kiadott kommuniké diszkrétan, de határozottan hangsúlyozza, hogy ki a garantálója a németországi legantának. Von Blomberg tábornok a hadsereg nevében elismerését fejezi ki Hitler kancellárnak, amiről megemléskelve a lázadó összeesküvést, amely veszélyeztette az állam biztonságát.

A június 30-i akció mint a nemzeti szocialista forradalom végleges befe-

jezését lehet tekinteni. Ez a véres nap valóságos ellenforradalom volt.

A párizsi lapok megállapítják, hogy még is egyes fontos dolgok homályosak maradnak. Eddig a nemzeti szocialista kormányt a tömegek misztikus lelkesedése támogatta. Hitler diktatúrájának legerősebb alanyát mostantól kezdve a rendőrség és a hadsereg fogja képezni. A francia lapok véleménye szerint nagy bizonytalanság jellemzi azt az utat, amelyen Németország halad.

Titulescu zárt ülésen referál a román-orosz kapcsolatokról

Bratianu György és Cuza interpellációjára válaszolt Titulescu. A minisztertanács elrendelte a szász hitlerista szervezetek feloszlatását

Buearesti-Bukarest, július 4. A kamarai ülésen Deleanu kéri az ipar- és kereskedelmi minisztert vizsgálja meg a Temesváron történt visszaéléseket, amelyek a kereskedelmi érdem kiosztásánál történtek.

Alvirescu nemzeti parasztpárti a belügyminiszterhez intéz interpellációt, hogy vizsgálja meg a suceavai közigazgatási hatóságok által elkövetett visszaéléseket azok ellen a parasztok ellen, kik fát szállítanak a városba.

Millea Aurél kéri a belügyminisztériumtól és a közoktatásügyi minisztériumtól azoknak a doszáróknak közötételét, amelyek kapcsolatban vannak a magyarországi lapok eladási koncessziójával, amelyek előntik az erdélyi piacokat.

Ezután Titulescu tartotta meg zárt ülésen az orosz kapcsolatokról való referátumát, amelyben Bratianu György és Cuza interpellációjára válaszolt.

A szenátus mai ülésén D. R. Ioanitescu kifogásolja a Monitorul Oficial ügyében

jezését lehet tekinteni. Ez a véres nap valóságos ellenforradalom volt.

A párizsi lapok megállapítják, hogy még is egyes fontos dolgok homályosak maradnak. Eddig a nemzeti szocialista kormányt a tömegek misztikus lelkesedése támogatta. Hitler diktatúrájának legerősebb alanyát mostantól kezdve a rendőrség és a hadsereg fogja képezni. A francia lapok véleménye szerint nagy bizonytalanság jellemzi azt az utat, amelyen Németország halad.

Hitler arra kért lemondásokat nemzeti iródk, így lemondások hírére is alkancellár párizsi lapok az hogy Papen alkancellár lett a miniszter. Papent állította összeköttetésben a körökkel. Az ősszerint a Papen zeti kutatás alapjá terhelő levelet tá alapították Papenták kapcsolatait.

A Neue Züricher denburg nem volt pen, Schwingenfeldte birodalmi, ami annak a jelet nem hajlandó elárakiknek egyenes ellenőrzézik.

A németországi zonytalanságra nagy események a hiradás, amely a vidéken a németorsúra torlódtó össz

A legutolsó 24 óezren hagyták e

Nagyon valószínű között nemcsak sz ezuttal nemzeti sz jelentés, mely szerit ctitlították a szatagosok külföld

Cenzurat

Taxa postală plătită în nr. No. 224713

18. Telefon: Havonta 118. évre 600. egy földre: Havonta 12. egy detések díjaz. KELET az asidóság egye keink utánn rás megjelöl

Göring a

A be so ép

Német-Szi

Berlin, július 4. A Daily Express szerint Hitler, hogy uralmon maradjon, rövidesen kijátssza a monarchista kártyát. A velencei találkozás alkalmával, állítja az angol lap, Mussolini azt tanácsolta a kancellárnak, hogy állítsa vissza a monarchiát. Az új eszázár Ludwig Ferdinánd, a volt trónörökös fia lenne. A lap hozzá teszi, hogyha nem történik meg a restauráció, úgy hat hónapnál tovább a hitlerista rezsim nem tarthat.

Tegnap újra kébe menni és könökkel, hogy nem egészen njai, így Papen pénzügyminiszter és munkaadója te kunkügyi

Hitler arra kért lemondásokat nemzeti iródk, így lemondások hírére is alkancellár párizsi lapok az hogy Papen alkancellár lett a miniszter. Papent állította összeköttetésben a körökkel. Az ősszerint a Papen zeti kutatás alapjá terhelő levelet tá alapították Papenták kapcsolatait.

A Neue Züricher denburg nem volt pen, Schwingenfeldte birodalmi, ami annak a jelet nem hajlandó elárakiknek egyenes ellenőrzézik.

A németországi zonytalanságra nagy események a hiradás, amely a vidéken a németorsúra torlódtó össz

A legutolsó 24 óezren hagyták e

Nagyon valószínű között nemcsak sz ezuttal nemzeti sz jelentés, mely szerit ctitlították a szatagosok külföld